

OBSAH

OBSAH	1 - 2
1 ÚVOD	3 - 4
2 BEAT GENERATION	5 - 13
2.1 SETKÁNÍ	6 - 8
2.2 POLITICKÁ A SOCIÁLNÍ SITUACE	9 - 13
2.2.1 STUDENÁ VÁLKA	9 - 10
2.2.2 MCCARTHISMUS	10 - 11
2.2.3 SPOLEČNOST	12 - 13
3 JACK KEROUAC, NEAL CASSADY, WILLIAM BURROUGHS – ŽIVOT A ŽENY	14 - 40
3.1. JACK KEROUAC	14 - 25
3.1.1. DĚTSTVÍ	15 - 17
3.1.2 VELKOMĚSTO	17 - 18
3.1.3 V BYTĚ U EDIE PARKEROVÉ	18 - 19
3.1.4 A CO DÁL?	20 - 23
3.1.5 KE KONCI CESTY	23 - 25
3.2. NEAL CASSADY	25 - 33
3.2.1 NA ULICI V DENVERU	26 - 27
3.2.2 V NEW YORKU	28 - 29
3.2.3 CAROLYN	30 - 31
3.2.4 VYHASNUTÍ	32 - 33
3.3 WILLIAM SEWARD BURROUGHS	33 - 40
3.3.1 MLÁDÍ	34 - 35
3.3.2 JOAN VOLLMER ADAMSOVÁ	35 - 38
3.3.3 PO JOANINĚ SMRTI	38 - 40
4 AMERIČTÍ BEATNÍCI OČIMA ŽEN	40 - 68
4.1 EDITH KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ	41 - 52
4.1.2 SETKÁNÍ V NEW YORKU	42 - 43
4.1.3 PRVNÍ KROKY S JACKEM	43 - 45
4.1.4 SVATBA	45 - 47
4.1.5 ZAČÁTEK KONCE	47 - 48
4.1.6 KONEC	48 - 49

4.1.7 TY TO ZVLÁDNEŠ	49 - 52
4.2 CAROLYN CASSADYOVÁ	52 - 64
4.2.1 ROK 1947	53 - 55
4.2.2 JEN TY A JÁ	55 - 56
4.2.3 PŘEKVAPENÍ	56 - 57
4.2.4 NÁVŠTĚVA	57 - 59
4.2.5 DŮM V SAN JOSE	59 - 60
4.2.6 VĚZENÍ	60 - 61
4.2.7 DALŠÍ KONEC	61 - 62
4.2.8 NA CESTĚ S DEANEM	62 - 64
4.3 JOAN VOLLMEROVÁ	64 - 68
4.3.1 PŘED WILLIAMEM	64 - 65
4.3.2 WILLIAM	66 - 67
4.3.3 JOAN!	67 - 68
5 ZÁVĚR	69
6 RESUMÉ	70

1 ÚVOD

Autoři beat generation se dnes těší větší oblibě, než v jakou za svého života vůbec doufali. Existuje spousta knih a článků věnovaných těmto mužům. Jako čtenáři víme, co nás na nich přitahuje. Obdivujeme jejich spontánní jednání i psaní, vydáváme se s nimi rádi na cestu ať už napříč Amerikou, nebo newyorským podsvětím. Dokážeme pochopit, čím si získali přízeň mladé generace, která se jimi inspirovala. Kde ale hledali inspiraci oni?

Beatníci jsou neoddělitelně spojeni s benzedrinem, buddhismem a Amerikou. V amfetaminovém opojení často tvořili, vedli vzrušené debaty o náboženství, smyslu bytí a literatuře. Snažili se najít podstatu existence, a ačkoliv někteří byli vychováni v katolickém prostředí, utíkali právě k buddhismu. Pomocí náboženství se snažili odpovědět na řadu otázek, které jim nedaly spát. Takové pátrání však často bylo nad jejich síly, a to se pak uchýlovali do ženské náruče. Unavení a zkroušení o sebe nechali pečovat, a jakmile se cítili lépe, utekli zpět do svého světa.

Zaujalo mě, že ženy v jejich díle zabírají mnohem větší místo, než by si oni sami přiznali. Snažili se, aby nebyli na nikom závislí, báli se lásky, protože je pohlcovala a svazovala. Se svými partnerkami si zahrávali, nechávali je doufat v něco víc, a pak je zatracovali. Rozhodně nebyli gentlemany v tom pravém slova smyslu. Ženy od nich odcházely zahořklé, ale také šťastné. Jak je možné, že byli beatníci pro ženy tak přitažliví? A jakou roli hrály ženy v jejich životech?

Ve své diplomové práci bych se ráda pokusila představit beat generation z jiného pohledu – z pohledu žen. Partnerky beatnických autorů stály vždy v pozadí, zcela mimo zájem médií a často i zájem samotných partnerů. Přesto se pro ně beatníci stali osudovými muži a život s nimi je inspiroval natolik, že začaly samy tvořit. Za hlavní zdroje své práce tak mohu považovat knihu Edith Parkerové *Ty to zvládneš* a *Na cestě s Deanem* od Carolyn Cassadyové.

Ženy beatníků byly nejenom jejich partnerkami, přítelkyněmi, ale také postavami ve stěžejních dílech. Radosti i konflikty s nimi poskytovaly beatnickým autorům inspiraci, a tu pak proměnili v příběhy, které čtenářům přišly neobyčejně blízké. Kdo byly tyto ženy? Jak viděly beatníky právě ony? O tom, čím byly ženy pro Kerouaca nebo Cassadyho ostatně

napovídá úryvek z románu *Na cestě*: „*To je všechno proto, že ženám nerozumíme. Svalujem na ně vinu za svý chyby*“, řek jsem. „*Takhle jednoduchý to rozhodně není*“, varoval mě Dean. „*Mír nastane najednou a z ničeho nic a až se to stane, tak nám to ani nedojde – chápeš, vole?*“¹

Vyprávění o těchto neobyčejných životech začnu vzhledem do politické a sociální situace padesátých let v USA a vysvětlením potřeby vzniku nové – beat – generace. Poté představím Jacka Kerouaca, Neala Cassadyho a Williama Burroughse tak, jak se oni sami prezentovali svým dílem a jak je líčí dostupné biografie. Poslední část věnuji ženám, které prošly jejich životy a významně je olivnily. Především mě zajímá, zda se jejich „ženský“ pohled na beatníky liší od toho „mužského“, s nímž se setkáváme nejčastěji.

Život každého z nás se někdy ocitne v bodě, kdy chceme sbalit batoh a nechat se unášet cestou, o které netušíme, kde skončí. „*Přesto podobně jako Kerouac obdivujeme ty, kteří „touží po nemožném“, kteří se dožadují života, jaký nikdo nikdy nežil, nikdy nepoznané reality, nikdy neuskutečněné lásky, nikdy nenaplněné víry a světa, jaký nikdy neexistoval ani ve fantazii. Proto neváháme čas od času pozvednout prapor umělecké tvořivosti a osobní svobody. Připomínáme „bláznivou touhu najít klíč k životu tím, že sešlápneme pedál plynu až k podlaze“. Svoboda je vždycky riskantní. A jakmile ji člověk okusí, je snadné se jí opít. Ti, které láká volnomyšlenkářství, si musejí dát pozor na ničivý potenciál „kanibalismu v záchranném člunu“, jak to výstižně označil Rexroth. Přesto nikdo – ani Rexroth – nemohl popřít rozsáhlost kreativního ducha, jehož Ginsberg, Kerouac, Burroughs a jim podobní vyvolali. Ať už si o jejich duchu myslíme cokoliv, jeho stopy lze vysledovat ve všem.“²*

Nejspíše proto beatníci našli tolik příznivců. Nejsme my všichni někdy tak trochu „beat“?

¹ KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2005. s. 127.

² COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 10-11.

2 BEAT GENERATION

Ve stejné době, kdy u nás vrcholilo období politických procesů a komunistická moc pevně uzavírala cesty do svobodného světa, se na druhém konci světa formovalo seskupení mladých lidí, kteří považovali svobodu za smysl svého života. A to nejen svobodu osobní, ale také tvůrčí, společenskou a morální. Do Spojených států vnesli změnu, která byla potřebná. Nebáli se dát na odiv svou odlišnost. Pevně si stáli za svou vírou, která nebyla pro zbytek Ameriky lehce pochopitelná. Necítili se být hrdiny, kteří by posouvali společnost dál. Vnímali sami sebe spíše jako vydědence, „outsidery“. Žili tak, jak k nám dnes promlouvají jejich díla - rychle, spontánně, bez příkras. Ponořit se do jejich tvorby není mnohdy příjemné, člověk se brodí stokou, z které se jen obtížně hledá cesta ven.

Přesto inspirovali nejen svoji, ale i následující generaci. Spousta lidí se jim snažila porozumět a často je i napodobit. Někteří jejich kritici tvrdí, že beatníci nabádali k nezodpovědnosti, drogové závislosti a kriminalitě. Je však na každém, jak si již zmiňovanou svobodu přebere. Nebyli autory, kteří by lidem říkali: „Takhle to máte dělat, tohle je život“. Vyprávěli své příběhy, ale nehledali následníky. Rozhodně jsou však autory, kteří vzbuzují emoce. Čtenář si je může buď zamilovat, nebo se k nim už nikdy nevracet. Člověk musí vystoupit ze své komfortní zóny, aby se začel do *Fetáka* od Williama Burroughse. Musí být otevřený, aby dokázal naslouchat *Kvílení* Allena Ginsberga. Musí přijmout jiný pohled na svět, aby se ocitl *Na cestě* s Jackem Kerouacem. Právě překonávání sebe samotného je podle mě pro beat generation charakteristické. Nezastavovat se, neohlížet se, nořit se hlouběji do života samotného. Výstižně popsal beatníky Ron Collins na začátku knihy *Mánie*: „Podle všech měřítek šlo o bizarní skupinu – geniální i narkomanskou, intelektuální i kriminální, nevinnou i nenávistnou, láskyplnou i obscénní, duchovní i cynickou. A byli dostatečně šílení, aby působili všemožné potíže včetně těch, jež daly vzniknout rebelské literatuře a pomohly zahájit kulturní revoluci v Americe³.“

To byla beat generation. Plná paradoxů, kde spolu láska a nenávisť nebojovaly, ale naopak se doplňovaly. Kde touha po obdivu – stejně jako neopětovaná láska - mohla znamenat smrt. Je až symbolické, že příběh této skupiny právě takovou smrtí začíná.

³ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 9.

„Byli utvářeni sebevraždami, depresí, psychózou, hospitalizací, závislostí, alkoholismem, vězením a časnou smrtí.“⁴

2.1 Setkání

Lucien Carr byl neobvykle pohledný, tajemný a inteligentní mladík. Miloval Rimbauda natolik, že se s ním začal ztotožňovat. Okolí o něm mluvilo jako o „andělském chlapci“. Jemný Lucien měl ale i svou odvrácenou tvář, která se projevovala vždy, když to přátelé nejméně čekali. Od dospívání byl v péči psychiatra. Když strčil hlavu do plynové trouby, vysvětloval tento čin lékaři jako umělecký experiment. Na jednom večírku roztrhal Bibli, na druhém zas rozkousal skleničku. Přesto doslova magnetizoval své okolí. Pro tmavovlasého, urostlého, židovského chlapce Allena Ginsberga byl blondatý, zelenooký Lucien Carr zjevením. A také první láskou.

Lucien se s Allenem setkal v prosinci 1943 na Kolumbijské univerzitě. Sedmnáctiletý Ginsberg se zde připravoval ke studiu práv, Lucien ho však nasměroval cestou poezie a manifestů. Společně obdivovali prokleté básníky a tvořili vlastní básně. Allen si v této době také uvědomil svou dosud potlačovanou homosexualitu a do Luciena se bezhlavě zamiloval. Nebyl však zdaleka sám.

Jack Kerouac na Kolumbijské univerzitě dříve studoval. Když pracoval u námořnictva, vracíval se tam na dovolenky. Tak se seznámil s Lucienem, kterého nazval „darebáckým hajzlíkem...hezčím, než kterákoliv žena, jakou jsem kdy potkal“⁵. Ačkoliv Jack žil s přítelkyní Edith Parkerovou, myšlenky na Luciena nedokázal vyhnat z hlavy. Jeho cit byl však mnohem střízlivější než Allenovo vzplanutí.

Lucienova osobnost k sobě přitahovala mladé literáty, kteří u něj hledali inspiraci. Jedním z nich byl i o něco starší William Burroughs. Lucien se tak stal středobodem budoucí beatnické skupiny. Seznámil Ginsberga s Kerouacem a Burroughsem, jako by tušil, že tím nevznikne jen běžné přátelství. Ostatně o nic běžného nikdo z nich ani nestál. A právě touha po nevšednosti byla tím, co je zpočátku spojilo a dalo tak vzniknout novému životnímu i

⁴ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 10.

⁵ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 15.

literárnímu proudu. Beatníci našli v Lucienovi to, co k tvorbě potřebuje každý umělec - svou múzu.

Jack Kerouac později přiznal, že Luciena svým způsobem pronásledovali. Vyhledávali jeho společnost tak naléhavě, až to vypadalo, že Lucien nesmí zůstat ani na chvíli sám. Často bylo na Kolumbijské univerzitě k vidění, jak Lucien přechází po kampusu a za ním v hloučku pospíchá klubko jeho „obdivovatelů“. Nejvěrnějším z nich byl David Kammerer.

O čtrnáct let starší David dříve pracoval jako Lucienův vychovatel. Lucien ho uhranul natolik, že opustil místo učitele tělesné výchovy a angličtiny a pronásledoval Luciena z jednoho místa na druhé. Lucien zpočátku Kammererovu společnost vyhledával, když na něm ale začal být David emocionálně závislý, snažil se skrýt uvnitř kruhu svých nových přátel. David žárlil na Allena i Jacka, Jack ho skutečně nenáviděl a David se mu na oplátku dokonce pokusil zabít kočku. Možná se už v této chvíli dalo předpokládat, že tak nekontrolovatelná posedlost nedopadne dobře.

13. srpna 1944 popíjel Jack s Lucienem v baru naproti kolumbijskému kampusu. Přemítali nad existencialismem, když se však rozhovor začal podobat spíše hádce, Jack z baru odešel. Toho využil kolem bloumající David a rychle zaujal Jackovo opuštěné místo vedle Luciena. Celou noc si povídali a nad ránem se vydali na procházku kolem řeky Hudson. Není známo, co všechno se potom odehrálo. Kammerer nejspíš začal být neodbytný a chtěl po Lucienovi něco víc. Strhla se mezi nimi rvačka, ve které měl starší a urostlý Kammerer navrch. Lucien u sebe nosil pro případ nouze malý kapesní nožík. Ten kolem půl čtvrté ráno vytáhl a zabodl ho Davidovi přímo do hrudi. Těžko říct, co se v tu chvíli honilo Lucienovi hlavou. Věděl ale, že se musí zbavit těla i nože. Davidovo tělo tak zatížil kameny a nechal ho klesnout pod hladinu Hudsonu.

Lucien se vydal za Williamem Burroughsem, kterého jeho přiznání sice zaskočilo, ale ne zcela překvapilo. „*Tak takhle skončil Dave Kammerer*⁶.“ – na víc už se Burroughs nevyptával a poradil Lucienovi, ať se jde sám přiznat na policii s trvzením, že šlo o sebeobranu. Lucien měl strach a tak se šel poradit ještě s Jackem Kerouacem. Ten mu pomohl zahrabat v parku Kammererovy brýle a hodit do kanálu Lucienův nůž. Společně ještě zašli na promítání filmu a do baru, potom se Lucien vydal za svou matkou, které se

⁶ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 19.

přiznal. Ta ho odvedla na policii. Lucien byl zatčen a policie se začala zajímat i o Burroughse a Kerouaca. Zatímco Burroughs složil kauci, za Kerouaca se jeho otec odmítl zaručit. Navíc pomáhal Lucienovi ukrýt důkazy, což znamenalo, že může i on skončit ve vězení. Lucien i Jack museli mimo jiné prokázat svoji heterosexuálnost, protože jako homosexuálové by Lucienovi zabít v sebeobraně někdo jen těžko uvěřil. Za Jacka nakonec zaplatila kauci Edie Parkerová, které slíbil, že si ji za pomoc vezme. K tomuto příběhu naivní oddanosti se ještě vrátíme.

Jack i William byli na svobodě, Lucien odsouzen k trestu odnětí svobody na deset let. Ve vězení strávil dva roky, a pak už se k bývalým přátelům nevrátil. Našel si zaměstnání a nechtěl být se svou minulostí spojován. Beatníci na něj však nezapomněli a v jejich dílech se objevoval dál. Allen byl Kammererovou smrtí zdrcen, nedokázal ji však klást za vinu jen Lucienovi. Lucienova postava se objevuje i v Ginsbergově Kvílení, jeho jméno z něj však bylo na Lucienovo přání odstraněno⁷.

Díky Lucienu Carrovi se spolu Kerouac, Ginsberg a Burroughs potkali. Seznámil je i s mužem, který se stal múzou pro jejich další díla, přítelem, který nikdy skutečným přítelem nebyl, nejvlivnějším členem beatníků, ačkoliv sám literárně netvořil – Nealem Cassadym. Naučil je nesoudit lidi a naslouchat jim. Ačkoliv o tom nevěděl, byl to právě Lucien Carr, kdo dal beat generation nejenom možnost, ale i důvod vzniknout. Smrt, které se společně stali svědky, jim dávala pocit sounáležitosti a vzpomínky na Carra je provázely celý život.

Lucien se stal první múzou nové generace – beat generation.

⁷ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 12-25.

2.2 Politická a sociální situace

Druhá světová válka nebyla důležitým historickým milníkem jen pro Evropu, ale také pro Ameriku. Spojené státy se staly společně se Sovětským svazem hlavními vítězi, ačkoliv do samotné války se aktivně zapojily až v roce 1941 po japonském útoku na americkou námořní základnu Pearl Harbor. Válka pro Evropu i Spojené státy skončila 2. 9. 1945 podpisem japonské kapitulace na palubě americké lodi Missouri.

Zatímco Evropa se jen pomalu vzpamatovávala ze všech hrůz, které prožila, ekonomika Spojených států nabírala na síle. Amerika se tak pod vedením prezidenta Harryho S. Trumana stávala vojensky i ekonomicky nejsilnější zemí světa. Sovětský svaz na druhé straně sledoval posilující Spojené státy s velkou nevolí. Zatímco lidé toužili po návratu „zlatých dvacátých let“ plných blahobytu, politici stáli na počátku nového konfliktu, který dnes známe pod pojmem studená válka.

A jak to souvisí s beatníky? Velmi úzce. Narodili se do doby, která příliš nepřála jejich nonkonformním názorům. Narodili se do doby, která vyžadovala jistotu a zázemí spíše než dobrodružství a cestování. Vyostřila se rasová otázka i negativní názory na homosexualitu. Beatníci stáli na přelomu změny, oni sami však byli o několik kroků napřed. Pokud chceme poznat představitele beat generation, musíme poznat i prostředí, s kterým se odmítali spokojit.

2.2.1 Studená válka

Je příznačné, že označení studená válka (angl. cold war) poprvé použil George Orwell v eseji *Vy a atomová bomba*. Název od něj převzal a poprvé oficiálně uplatnil prezidentský poradce Bernard Baruch⁸. Poukázal jím na narůstající napětí mezi Spojenými státy a Sovětským svazem. Obě supervelmoci se v následujících letech snažily vyzkoumat slabiny druhé strany, dotýkaly se vlastních limitů i hranic, jejichž překročení by znamenalo nejen další světovou válku, ale pravděpodobně i počátek úplné zkázy.

⁸ LITERA, Bohuslav. *Studená válka*. Praha: HH, 1993. s. 3.

Existence jaderných zbraní na obou stranách byla skutečnou celosvětovou hrozbou. Nevratnost takového počínání si naštěstí uvědomovali i představitelé obou zemí. Stejně ale svět v roce 1962 zatrnul. Když se Fidel Castro zmocnil vlády na Kubě a začala tak kubánská orientace na Sovětský svaz, Spojené státy si plně uvědomily nebezpečí přesouvající se čím dál blíže k jejich hranicím. Krize nastala instalací sovětských raket středního doletu na kubánské území, což Sovětský svaz vehementně popíral. Situaci se nakonec podařilo vyřešit diplomatickou cestou, o vítězi a poraženém však rozhodnuto nebylo⁹.

Boj mezi Spojenými státy a Sovětským svazem byl veden především diplomatickou cestou, ke které patřila i silná propagandistická kampaň na obou stranách. Průmysl obou velmocí rostl neuvěřitelnou rychlostí, v SSSR bohužel na úkor kvality života jeho občanů. Po kubánské raketové krizi došlo k instalaci tzv. horké linky z Bílého domu do Kremlu, která by měla zabránit vzniku vyostřených situací.

Spojené státy se ostře vymezovaly vůči komunistické ideologii. Sovětský svaz byl takovým nepřítelem a hrozbou, že s ním spjatý komunismus se stal strašákem celé Ameriky. Již v roce 1947 se ve spojitosti s vyhlášením Trumanovy doktríny mluvilo o „zadržování komunismu“¹⁰. Tato strategie americké diplomacie znamenala především politiku izolacionismu vůči Sovětskému svazu, ale také „odstranění“ komunismu jako takového. Jak už to často bývá, jeden extrém byl nahrazen extrémem druhým. Schizofrenní nálady se šířily jak v Sovětském svazu, tak v Americe. Obviňování z podvratné činnosti a velezrady bez ohledu na důkazy se tak stalo běžnou praxí Východu i Západu.

2.2.2 Mccarthismus

Sympatizování s komunismem se ve Spojených státech tvrdě trestalo. Bohužel se Amerika snížila ke stejným metodám jako jí tolik nenáviděná totalitní ideologie. Období represí je dnes trefně označováno za Rudou paniku. První Rudá panika proběhla již v době, kdy komunisté uchvátili moc v Rusku a popularita Komunistické strany Spojených států amerických stoupala strmě vzhůru. Druhá Rudá panika se pak datuje do let 1950 – 1956.

⁹ LITERA, Bohuslav. *Studená válka*. Praha: HH, 1993. s. 3 - 6.

¹⁰ LITERA, Bohuslav. *Studená válka*. Praha: HH, 1993. s. 29.

Autorka Marie Toinetová trefně nazývá tuto dobu „honem na čarodějnice“. Většina amerických občanů měla jen mlhavou představu o tom, co komunismus vlastně znamená. Společnost se ale nesnažila dozvědět více, lehce tak podléhala tlaku médií. Za hlavní tvář amerického antikomunismu byl označován senátor za Wisconsin Joseph McCarthy. McCarthy obratně využíval média a vyvolával paniku, když předkládal neověřené seznamy lidí, kteří měli spolupracovat s Východem, a rozvracet tak americkou demokracii. Ta se však nebála využít stejných metod jako sovětský komunismus. Aby mohla utvrzovat „rozvraceče“ z jejich podvrtné činnosti, inspirovala se totalitními systémy a své oběti pronásledovala, odposlouchávala, sledovala, vedla záznamy i černé listiny „nehodících“ se státních úředníků. Julius a Ethel Rosenbergovi jsou dodnes pokládáni za nejznámější oběti mccarthismu. Za svou protiamerickou činnost byli popraveni¹¹. Ke spolupráci se SSSR se oba přiznali, odpovídala však výše trestu rozhodnutí demokratické země dvacátého století?

Nelze popřít, že některá obvinění se zakládala na pravdě. Některá však byla zcela smyšlená a jejich cílem bylo odstranit nepohodlné lidi z jejich funkcí. Často se prohřešili pouze tím, že si dovolili kritizovat. Proto persekuce nejvíce probíhala v řadách státních úředníků, vědců a umělců. Důsledky mccarthismu byly cítit především v atmosféře, která společnost ovládla. Američané podlehli strachu ze všeho neznámého a „jiného“. Takové nálady jsou vždy ideálním zázemím pro xenofobii, násilí a nesnášenlivost. Zajímavé je, že s tímto protikomunistickým tažením spolupracovala také katolická církev a legie. A právě legie se staly novodobými cenzory, kteří měli za úkol hodnotit kvalitu literárních děl.¹²

Může společnost, která je tlačena k nesnášenlivosti, pochopit literáty, kteří si na odlišnosti zakládají? Kteří se touží navrátit ke kořenům lidství a nechávají se zlákat svými pudry? Kteří chtějí vše vyzkoušet a poznat, aby si mohli utvořit objektivní názor? Amerika padesátých let se zmítala ve velkém paradoxu. Na jedné straně blahobyť, na druhé „střílení“ do vlastních řad při protikomunistickém tažení. Nutně se musel objevit někdo, kdo se pokusí otevřít ostatním oči a vzbudit zájem o okolní svět. To se beatnické generaci částečně povedlo.

¹¹ JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Praha: Academia, 2000. s.660.

¹² TOINETOVÁ, Marie. *Hon na čarodějnice: McCarthismus 1947-1957*, Praha: Themis, 1999. str. 76.

2.2.3 Společnost

Autoři beat generation se narodili do amerických zlatých dvacátých let. Období před hospodářskou krizí je dodnes vnímáno s velkou nostalgií. Spojené státy se ocitly na svém vrcholu. Snižovala se nezaměstnanost a prudce stoupala životní úroveň. Průmysl se rozvíjel neuvěřitelnou rychlostí, především pak automobilová výroba. Automobil se stal tím, po čem všichni toužili. Masivní rozvod elektrické energie umožnil domácnostem použití elektrospotřebičů, stoupala výroba žárovek. Rychle se zaváděly telefonní linky, rozvíjel se i filmový průmysl, který oslavoval „americký sen“.

Společnost si na přebytek rychle zvykne. O to horší je příchod hospodářské krize. Materiální nadbytek přinesl velkou změnu v lidském chování. Američané se snažili žít po vzoru společenské špičky, rádi se bavili, navštěvovali kina, divadla, rozvíjel se cestovní ruch. Na druhou stranu se báli, že krize skutečně přijde a vše jim zase vezme. Proto se svého majetku zuby nehty drželi. Stalo se důležitým vědět „kdo na co má“. A každý chtěl mít na to nejlepší.

Děti těchto rodičů byly jiné. Příčilo se jim rozsáhlé maloměšťáctví, hledění přes prsty na všechno jiné a zběsilá touha po co největším majetku. Ideálem jejich rodičů byl dům se zahradou a garáží, ve které zaparkují naleštěný automobil, rodina se dvěma dobře vycpanými dětmi a především – bez skandálů. Začal tak boj dvou odlišných generací. Děti „zlatých“ rodičů se nechtěly dívat na to, jak se před opravdovými problémy přivírají oči. Vadilo jim, že se mají mít všichni dobře, ale společnost je stále ovládána rasismem a homofobií. Ostře se proto proti svým rodičům postavily – chtěly všechno poznat, vyzkoušet, nesoudit bez předešlých zkušeností, ochutnat život, který pro ně nebyl černobílý. Nebály se skandálů, nezáleželo jim na hodnocení sousedů. Americká společnost si zvykla na pohodlný způsob života – ráda přijímala. Lidé se nechali ovládat politiky a médii, protože to pro ně bylo jednodušší. Jejich děti si tuto omezenost uvědomovaly.

Druhá světová válka zničila Evropu. Spojené státy jí však tolik zasaženy nebyly, mnohem více trpěly při velké hospodářské krizi. Po roce 1945 se však ekonomika pomalu vzpamatovávala a lidé si více než předtím uvědomili, jaká je pomíjivost majetku a peněz. Američané však chtěli zpět svůj americký sen, chtěli zpět svá zlatá dvacátá léta. Znovu se pustili do usilovné práce a střežení majetku.

V padesátých letech v Americe stále probíhala rasová segregace. Lidé měli strach z něčeho a někoho jiného, než byli oni sami. Rasismus byl znatelný nejen na ulicích, ale i v univerzitním prostředí. Segregace se nevztahovala jen na lidi jiné barvy pleti, ale také na postižené a staré lidi. „Zlatá“ generace zkrátka odmítala vidět svět v jiném světle, než byl ten, v němž žili oni sami. Homosexualita byla stále nemocí, která se léčila na psychiatrických odděleních. Na takové „převýchově“ se ostatně ocitl i Allen Ginsberg. Ale mladí lidé byli lační po zážitcích. Snažili se napodobit začínajícího a divokého Elvise Presleyho, znali Henryho Millera, ačkoliv jeho knihy byly ve Spojených státech zakázané. Vnímali, že americká kultura zatuhla v minulosti, a chtěli to změnit.

Generace dvacátých let zestárla a ke slovu se dostávala generace nová. Generace, za níž promluvili beatníci. Generace, která se cítila „beat“.

Anglické slovo *beat* lze přeložit jako přídavné jméno zbitý, ubitý. Jack Kerouac ho poprvé slyšel od bizarní postavy, která beatníky inspirovala a fascinovala – Herberta Hunckeho. Herbert byl nenapravitelný zloděj a narkoman. Beatníky zaujal jeho přístup k životu i vyprávění o americké spodině. Huncke často používal výraz „I’m beat!“, když byl unavený. Jack ho vnímal jako vyjádření společnosti, k níž Huncke patřil – společnosti ubité a odsunuté na samotný okraj¹³. *„Tato identifikace se společenskými odpadlíky se měla stát ústředním tématem beatnického psaní. Obecně vzato Jacka přitahovali tuláci a lidé rasově poznamenaní, zatímco Ginsberga sexuální psanci a Burroughse zločinci a narkomani. Dílem tomu tak bylo proto, že viděli v těchto sociálních skupinách odpůrce tradičního američanství, a dílem proto, že podle nich se mohla nová životní vize ujmout jedině tam, kde nepřekáží slupka „civilizačních hodnot“¹⁴“.* Kdo byli tito lidé, kteří se cítili tak silně přitahováni společenskými „odpadlíky“?

¹³ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 75.

¹⁴ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 76.

3 JACK KEROUAC, NEAL CASSADY, WILLIAM BURROUGHS – ŽIVOT A ŽENY

Jack Kerouac, Neal Cassady a William Burroughs byli zcela odlišní, přesto je pojilo společné přátelství a panovala mezi nimi určitá přitažlivost. Učili se od sebe navzájem, inspirovali se životem toho druhého, doporučovali si knihy a poté o nich vedli dlouhé debaty. Vzájemně se zachraňovali, ale také nechávali na holičkách. Jejich přátelství nebylo silným poutem, ale spíše bezednou inspirací, nekončícím večírkem a nápirem energie. Ačkoliv byl každý z nich jiný, svět viděli podobně. Chtěli život vysát do posledního doušku, stejně jako vždy přítomné láhve whisky. Absolvovali společně řadu večírků plných drog, alkoholu a sexu. Neodsuzovali se, ale jakmile si někdo nechtěl nechat pomoci, ponechali ho jeho osudu. Žili a nechávali žít. V podtitulu knihy *Mánie* od Rona Collinse nalezneme popis: *Sex, drogy a literatura. Příběh bouřliváků a buřičů, kteří zahájili kulturní revoluci.* Podívejme se na životní příběhy těchto bouřliváků podrobněji.

3.1 Jack Kerouac

„Americký film padesátých let měl svého Jamese Deana a Marlona Branda, populární hudba Elvise Presleyho a americká próza Jacka Kerouaca. Kerouac nebyl nejvlivnějším autorem své generace a rozhodně nepatří mezi spisovatele, které literární kritikové chovali v mimořádné úctě, ale nikdo jiný nevyjádřil tak přiléhavě napjatou nejistotu poválečného pokolení, které úsilím o prosvícení modernistické šedi prezidenta Eisenhowera selo v úder sociální revoluce šedesátých let. Kerouac vyobrazil mladé lidi hladovějící po zážitcích. Tyto zážitky však neměly jen sytit, nýbrž pomáhat při hledání nových vizí. Kerouacovi románoví hrdinové meditovali, kouřili konopí, poslouchali jazz, milovali se, vandrovali krajem a protloukali se životem s nadějí, že naleznou způsob existence, který nebude omezen civilizačními zřeteli, jako jsou falešná zdrženlivost a úcta, osobní zabezpečení a sebezapření.“¹⁵

¹⁵ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 15.

3.1.1 Dětství

12. března 1922 se v ulici Lupine Road č. 9 narodil Jack Kerouac pokřtěný jako Jean Louis. Tato ulice se nacházela ve městě Lowell ve státě Massachusetts. Lowell byl především textilním městem, které obydli francouzští, portugalská a řečtí přistěhovalci. Nejsilnější byla francouzská komunita, ke které patřili i Jackovi rodiče. Pro Lea a Gabriellu Kerouacovy byl Jack třetím dítětem, doma už vychovávali Caroline a malého Gerarda. Kerouacovi byli francouzští Kanadáné, Leo pracoval jako tiskař, Gabrielle prodávala boty. Malý Jack mluvil do pěti let pouze francouzsky a angličtina mu dělala dlouho velký problém. Uvědomoval si, že je cizincem ve své vlastní zemi a jazykovou bariéru se snažil rychle překonat.¹⁶

První setkání se smrtí blízkého člověka ovlivnilo Jacka na dlouhá léta dopředu. Bratr Gerard zemřel v roce 1926 na revmatickou horečku. Gerard chodil s Jackem na procházky, ukazoval mu Lowell a malý Jack nedokázal pochopit, proč od něj najednou odchází. Jeho dětská fantazie mu vyobrazila Gerarda jako anděla, který se o něj staral. Přihlížení bratrovu umírání v něm zanechalo hluboké stopy. Ještě několik let ho trápily noční děsy, bál se zůstat sám potmě a vyzvídal, jak by se dostal za bratrem do nebe.¹⁷ S bratrovou smrtí se pokusil vyrovnat i v díle *Vize Gerarda*, které vyšlo v roce 1963.

Víra měla pro Jacka v dětství velký význam. Nejen, že se k ní upnul po smrti svého bratra, ale zastávala velké místo i ve škole. Nejprve se učil u řeholnic ve škole sv. Ludvíka Francouzského, potom u jezuitů ve škole sv. Josefa. Jack v této době působil jako uzavřený, citlivý a plachý chlapec, který měl svůj svět, a spolužáci si ho příliš nevíšali. Možná jeho uzavřenost pramenila z problémů, se kterými se potýkal doma. Leo Kerouac hodně pil a nosil domů málo peněz. Gabrielle na všechno sama nestačila, a tak se rodina začala topit ve finančních problémech a otcově alkoholismu. Jack se realitě bránil vytvořením fikčního světa, ve kterém žil raději než v tom skutečném. Nejspíše právě tohle je doba, kdy začal sám číst a psát. Knihy se pro něj staly druhým a lepším domovem. Jackův talent se projevil záhy, na což později vzpomínal i jeho spolužák Duke Chiungos: „*Napsal slohovou práci, která se jmenovala Irský četník na obchůzce. Byla perfektní, takže učitelka angličtiny se*

¹⁶ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 29-31.

¹⁷ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 33.

*zdráhala uvěřit, že ji napsal sám. Jack z toho zuřil. Když jsme šli ze školy, povídá mi: Chápeš to? Ona chtěla vědět, odkud jsem to opsal!*¹⁸ Literatura mu otevřela zcela jiný svět. Zamklý Jack zatoužil poznat něco nového a upnul se ke sportu.

Jack nechtěl být průměrným hráčem amerického fotbalu. Chtěl být v týmu nejlepší. Ačkoliv neměl výšku ani váhu potřebnou pro tento sport, každý den trénoval a posiloval, aby „handicap“ dohnal. Hrál tvrdě a agresivně, nebál se střetů se soupeřem, zároveň se stal oblíbeným i mezi spoluhráči. Jeho neuvěřitelný zápal měl však původ i někde jinde než v samotném nadšení pro fotbal. Když se vylila z břehů řeka protékající Lowelllem, poškodila tiskárnu Lea Kerouaca. Jackův otec tak ze dne na den přišel o práci i minimální úspory a problémy řešil čím dál více nekontrolovatelným pitím. Jack se tak poprvé setkal s odvrácenou tváří „amerického snu“.

V posledním ročníku střední školy se Jack seznámil s Mary Carneyovou. V té době jistě netušil, jak zásadní ženou se pro něj stane. Jackovi učarovala ženskost a vyzrálost, s níž Mary nahlížela na svět. Prožili spolu románek plný nevinných objetí a dlouhých hovorů. Oba však věděli, že chtějí od života něco jiného. Mary toužila zůstat v Lowellu a založit rodinu, Jack chtěl poznat New York. Jack si Mary po zbytek života idealizoval jako dokonalou ženu. V rozhovorech se několikrát zmínil, že kdyby se tenkrát nerozhodl z Lowellu odejít, mohl s Mary prožít šťastný život. Oba byli předurčení k něčemu jinému, přesto se jejich cesty celý život protínaly. Jack se za Mary do Lowellu vracel a ke konci života dospěl k rozhodnutí, že Mary byla jedinou dívkou, kterou kdy skutečně miloval.¹⁹

Lowell bylo skutečně typické průmyslové město. Muži pracovali pět a půl dne týdně, ženy se doma staraly o děti a čekaly, až se jejich manželé přijdou domů najíst. Šed' tohoto městečka neposkytovala prostor pro individualitu a uměleckou tvorbu. Obyvatele ovládala národnostní segregace, hluboká zbožnost a jistá omezenost. Přesto se v Lowellu odehrává skoro polovina Kerouacových próz a on sám vztahy ke svému rodišti nikdy nepřerušil. Všichni, kdo chtěli žít jiný život než ten, který znali od rodičů, museli odejít pryč. Když si Jacka v roce 1939 všimli trenéři fotbalových mužstev z Kolumbijské univerzity a z Boston

¹⁸ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 39.

¹⁹ Tamtéž, s. 43.

College, o odchodu z rodného města neváhal. Otec si přál, aby nastoupil na univerzitu v Bostonu, Jacka však lákal život v New Yorku, a rozhodl se pro Kolumbijskou univerzitu. Právě toto rozhodnutí se stalo Jackovi osudovým.

3.1.2 Velkoměsto

Příchod do New Yorku znamenal pro Jacka kulturní šok. Opustil rodné město, rodinu a vrhl se do života ve městě, které skutečně nikdy nespí. Okamžitě si všiml rozdílu mezi bohatými a chudými studenty, vnímal, že nemají stejné možnosti. Viděl rasismus, který ovládal newyorské ulice i samotnou univerzitu. Na Times Square pozoroval bezdomovce a narkomany válející se po ulici.

Noví spolužáci byli synové bohatých rodičů, a ačkoliv si Jacka oblíbili, on cítil, že k nim nepatří. Jack se poctivě věnoval škole a fotbalu, tvořil výborné eseje, které zaujaly spolužáky i profesory. Přivydělával si tím, že psal školní práce na objednávku, a pomalu se posunoval do vyšší společenské sféry. Objevil však i jiný svět – víkendové večírky, jazz a marihuanu, jejíž kouření bylo v té době řazeno mezi trestné činy²⁰. A také to, že u dívek je díky své zdrženlivosti, svalnaté postavě a zajímavému psaní velmi oblíben.

Spolužáci si všimli, že na hráče amerického fotbalu má Jack zvláštní koníčky. Často ho vídali, jak si někde v rohu čte, nebo čmárá do bloku. Věděli, že navštěvuje jazzové kluby, což mezi ostatními členy týmu populární nebylo. Jacka čím dál více lákalo umění a sport už ho nebavil tak jako dřív. Při jednom ze zápasů si zlomil nohu, což znamenalo konec jeho fotbalové kariéry, avšak začátek kariéry umělecké. Najednou měl spoustu času na knihy a filmy. S chutí se pustil do četby románů Thomase Wolfa, ve kterých ho fascinovaly popisy americké krajiny. Jack zatoužil po něčem, co by jeho rodiče nikdy nenapadlo – chtěl cestovat. Toužil projet celý kontinent, pochopit prapodstatu Ameriky, poznat lidi ze všech koutů země. Univerzita mu najednou připadala plochá a nenaplňující. Odešel ze studií a našel si práci v autoservisu, poté pracoval i jako sportovní redaktor. Práce však Jacka svazovala, nebyl schopný ráno vstát a dodržet čas příchodu. Hledal sebe samotného a při jednom ze svým záchvatů sebepoznání se přihlásil k námořnictvu. Jack, který nesnesl

²⁰ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 49.

rozkazy a nařízení, byl vojákem jen málo platným. Nerozuměl si s ostatními a nikdo nechápal, co vlastně na palubě dělá. Při výcviku dokonce odložil zbraň a beze slova odešel do místní knihovny, což mu přineslo doporučení k psychiatrickému vyšetření.²¹ Odchod z univerzity a následné zjištění, že práce nebude nic pro něj, znamenalo počátek nejdůležitějšího období Jackova života.

3.1.3 V bytě u Edie Parkerové

Jack se na jaře roku 1944 vrátil zpět na univerzitu. Nevěnoval se ani tak dalšímu studiu, spíše rád navazoval nové kontakty a diskutoval se studenty i profesory o umění. Díky přátelům se dostal na několik večírků do bytu nedaleko Amsterdam Avenue, kde v šestém patře bydlela Joan Vollmer Adamsová s Edith Parkerovou. Tento byt se rychle stal příjemným zázemím pro budoucí beat generation, místem, kde docházelo k prvním schůzkám, zamilováním, zkušenostem s drogami i přechovávání kradených věcí.²²

Edith Parkerová studovala malbu na Barnard College. Jacka zaujala především svou přímočarostí a jadrností. Začali spolu žít, ale ani jeden si neodpustil příležitostné aférky. Jackovi rodiče se s Edie seznámili, ze známosti svého syna však příliš nadšeni nebyli. Matka Jackovi řekla: „*Jestli tě má opravdu ráda, tak proč neušetří a nezařídí ti hezký domov, abys měl kam jít, když se vrátíš. Co slyším, je tam pořád jen svinčík. Jen pořádá večírky a fláká se po barech.*“²³ Jack odjel v této době opět na moře, předtím však stihl přivést Edith do jiného stavu. Jackovi rodiče by byli jistě celou situací zhrozeni, nestačili se však nic dozvědět, Edith reagovala velmi rychle a nechala si dítě vzít. Cítila, že otcovství by bylo pro dvaadvacetiletého Jacka poslední ranou, která by jejich vztah zcela zničila. Ani Edie se na mateřské povinnosti necítila, užívala si všeho, co jí New York i známosti z univerzity nabízely.

Edie a Jacka spojovala především láska k hudbě. Milovali jazz, chodili do Harlemu, kde naslouchali Lesteru Youngovi a Billie Holiday. Jejich posluchačský zájem se ale nevztahoval jen na jazz, poznávali spolu soudobý pop i světovou klasiku. Jackovi rodiče

²¹ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 61.

²² TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 65.

²³ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 65.

jejich vztahu nerozuměli. Báli se, že nespoutaná Edie „povede Jacka k hříchu“. Jejich výhrady však nebyly určené pouze jí. Nelíbili se jim ani Jackovi noví přátelé. V této době se Jack prostřednictvím Edith a Joan seznamuje s Burroughsem a Ginsbergem, kteří se rodičům žijícím celý život na maloměstě museli zdát poněkud excentričtí. Jacka však známost s nimi zcela pohltila. Přátelský klid ovšem narušila událost z 13. srpna 1944, kdy byl Lucienem Carrem zavražděn Dave Kammerer. O celé nešťastné události jsem se zmínila již na začátku, ale průlom znamenala i pro vztah Jacka a Edie.

Jackovi rodiče byli synovým chováním natolik zaskočení, že s ním odmítli mít cokoliv společného. Hrozilo mu tak vězení a jeho jedinou nadějí bylo zaplacení kauce, na kterou neměl peníze. Jack se cítil rodinou velmi zklamán a upnul se k rodině Edith, na kterou se obrátil s prosbou o pomoc. Parkerovi skutečně Jackovi pomoc nabídli. Byli ochotni zaplatit dva a půl tisíce dolarů za podmínky, že si Jack Edith vezme. Jack se s Edie o svatbě nikdy nebavil, oba byli tak zabráněni do života, že jim na přemýšlení o budoucnosti nezbýval čas. Jackův vztah k Edith byl plný vzájemného obdivu, pochopení, nikoliv však oddanosti a lásky. Vnímal ji jako přítelkyni, se kterou rád trávil čas, celý život s ní si ale představit nedovedl. Edith to věděla a sama se na tak konvenční svázání, kterým pro ni svatba byla, také necítila. Jack byl natolik vyděšený představou života ve vězeňské cele, že s nabídkou nakonec souhlasil.²⁴

22. srpna 1944 byl Jack propuštěn z vězení a jeho cesta vzápětí směřovala na radnici, kde se oženil s Frankie Edith Parkerovou. O tom, že pro Jacka byla svatba „nutným zlem“, svědčí i to, že mu za svědka šel policejní vyšetřovatel.

Ačkoliv Jack do manželství nekládal naději ani nadšení, snažil se dostát své povinnosti a o Edith se postarat. Odešel proto s Edie na venkov k jejím rodičům a našel si práci v továrně, kde celou směnu počítal kuličková ložiska. Jack byl nešťastný z práce, která ho nebavila i z venkova, kde se nic nedělo. Nepřidávalo mu ani soužití s tchýní, která se ho neustále vyptávala na to, „kdy už z něj bude slavný a bohatý autor“. I když si Edith nebyla zpočátku manželstvím jistá, přece jen se snažila o něco více než Jack. Dokládá to i její dopis

²⁴ TYTTEL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 64-65.

Ginsbergovi, v němž ho prosila o doporučení literatury, kterou by si měla přečíst, aby Jackovi lépe porozuměla a měla s ním společné příjemné téma.²⁵

Jacka však ani tato snaha nezastavila. Jakmile si v továrně vydělal tolik peněz, aby mohl Edithiným rodičům půjčku vrátit, všechno jim splatil a ujel zpátky do New Yorku. Všichni předpokládali, že jejich manželství je po dvou měsících u svého konce, Jack ale pozval Edie, aby za ním do New Yorku přijela. Ačkoliv z něj byla Edie zklamaná a cítila se podvedená, chvíli se snažili vrátit do starého života, který jim oběma vyhovoval. Okolnosti už ale byly jiné a změnili se i jejich přátelé. Manželství se tak po dvou měsících skutečně rozpadlo.²⁶

Pro Jacka byla Edith přítelkyní a pomocí v největší nouzi. Ačkoliv se snažila dívat na svět jako on, vztah prožívala přeci jen jinak. Nedávala Jackovi své pocity moc najevo, přesto o něm napsala knihu. V Jackových očích byl jejich vztah chvilkový, založený spíše na přátelství, než na přitažlivosti. Jak ho ale viděla ona?

3.1.4 A co dál?

Ještě v roce 1944 se vdala Jackova láska z mládí Mary Carneyová. Jak jsem se již zmiňovala, kontakt s Jackem udržovala po celý život. V tomto roce si však vzala letce Raymonda Baxtera, který byl ale odvelen do Británie a domů se vrátil až za dva roky. Jack Mary i po tuto dobu navštěvoval, Mary v roce 1945 porodila dceru Judy a po městě se začalo šířit, že jejím otcem je Jack. Nikdo se pravdu nikdy nedozvěděl, Raymond Baxter u rozvodu prohlásil, že neví, kdo je otcem dítěte, ale je si jistý, že to rozhodně není on. Mary neprozradila otcovu totožnost ani Judy, ačkoliv možnost, že je Jackovou dcerou, nikdy nevyvracela. Mary Carneyová pro Jacka skutečně znamenala něco zcela jiného než ostatní ženy a stejně tak ona viděla Jacka v jiném světle, což dokazuje i její výrok: *„Mezi mnou a Jackem bylo cosi hlubokého, cosi, co nikdo jiný nepochopil a nepoznal.“*²⁷ O tomto silném vztahu se rozmluvila i její dcera Judy: *„Myslím, že mezi nimi bylo stále pouto. Nikdy jsem neslyšela, že by o něm matka řekla špatné slovo. Viděla v něm příjemného, ostýchavého*

²⁵ TYTTEL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 65.

²⁶ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 73.

²⁷ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 76.

*hocha, velmi nepochopeného. Rozděloval je život, jaký vedl – psaní a cestování.*²⁸ Mary znala jiného Jacka, než znaly ostatní ženy. Mohl pro ni zůstat takový, jaký v dětství skutečně byl a jakým nejspíš toužil být i v dospělosti, aniž by si to někdy připustil.

Jacka zasáhla další bolestná rána. Jeho otec Leo Kerouac zemřel na rakovinu sleziny. Stejně jako u bratra byl i teď Jack přítomný otcově umírání. Jack si uvědomoval, že otec veškerá varování myslel dobře, a trýznil ho pohled na jeho utrpení. Zásadní byl pro Jacka slib, který otci před smrtí dal – postarat se o maminku. Jack věděl, že slibuje něco, co nedokáže dodržet. Po otcově smrti se po zbytek života k matce vracel. Jeho přátelé nechápali, že dospělý muž žije vždy půl roku na cestách po Americe a půl roku v klidu u matky. Burroughs mu doslova vyčítal, že se nechává od matky živit a že se „nedokáže pustit její sukně“. Jack věděl, že tohoto slibu otci nikdy nedostál, a do své smrti na to nemohl přestat myslet.²⁹

Z trápení se dostával pomocí psaní. Usilovně pracoval na románu *Maloměsto a Velkoměsto*, kde přemýšlí nad životem v Lowellu a New Yorku. Dokončení knihy vnímal jako své vykoupení, jak příznačné pak je, že právě toto je Kerouacovo nejobsáhlejší dílo. V této době začal Jack stopovat po Americe. Nechtěl zůstat na jednom místě, inspiroval se Nealem Cassadym a vydával se vstříc americké krajině. Jeho život byl rychlý, vydával se stopem za Nealem do Denveru, aby se pak vracel k matce, u které pokračoval v práci na *Maloměstě a Velkoměstě*. V roce 1948 Neal za všechny úspory koupil automobil značky Hudson a vydal se se svou bývalou ženou LuAnne a Jackem na cestu přes Spojené státy. Celý příběh vypráví Jack ve své nejznámější knize *Na cestě*, která nakonec zcela zpečetila jeho osud. Centrum beat generation se pomalu přesunulo do San Franciska, které bylo jejich volnomyšlenkářství nakloněno více než New York. Umělci se tam sházeli doslova na každém rohu, a především si tam Lawrence Ferlinghetti otevřel knihkupectví City light books, které se stalo hlavním vydavatelem knih beatnických autorů.

Maloměsto a Velkoměsto bylo vydáno 2. března 1950 a kritici nešetřili chválou. Negativně se vyjádřil pouze Lowell Sun, kterému se nelíbila „slabost postav, vulgární jazyk a záliba v sexu, drogách a alkoholu“.³⁰ Pro Jacka však byly příznivé recenze a především

²⁸ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 76.

²⁹ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 81.

³⁰ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 113.

chvála přátel a známých nesmírně důležité. Jack cítil, že jeho práce má smysl a vrhl se na tvorbu románu *Na cestě*. Kvůli psaní se na čas vrátil do New Yorku, kde navštívil partnerku zesnulého přítele Billa Cannastry. Bill Cannastra je další zajímavou postavou, která se kolem beat generation pohybuje. Bill byl naprostý šílenec, který fascinoval beatníky podobně jako Lucien Carr. Cannastra měl v sobě stejně nezdolnou energii jako Neal, ale obracel ji často destruktivně proti sobě. Tančil na rozbitých sklenicích, balancoval na okenní římse, vyvolával konflikty. V létě 1950 se rozhodl na poslední chvíli vyskočit oknem z rozjíždějící se soupravy metra. Výskok se mu nepodařil a hlavu si doslova roztříštil o sloup na nástupišti. V té době žil s Joan Havertyovou, která pracovala jako servírka, a po jeho smrti zůstala ve společném bytě, kam ji Jack přišel navštívit.³¹

Joan působila křehce a Jacka přitahovalo neštěstí, které právě prožila. Jeho vztah k ní byl ale zcela praktický – připadala mu jako dívka, která by se dobře postarala o jeho matku. Joan vařila Jackovi horkou čokoládu, doprovázela ho na večírky a snažila se ukázat mu, že se rodinného života nemusí bát. Čtrnáct dní po seznámení se vzali. Jack si bral znovu dívku, kterou pořádně neznal, a ona neznala jeho. Chvíli Jack neztracoval monogamní život u domácího krbu, byli s Joan ale natolik odlišní, že jejich vztah nemohl fungovat.³²

Nejdříve spolu bydleli v New Yorku v Billově bytě, pak se přesunuli k Jackově matce do Richmond Hillu. Právě tady prožili skoro rok jako „obyčejný“ sezdaný pár, kdy Joan večer šila a Jack pracoval na knize. Joan mu s románem *Na cestě* hodně pomáhala. Nejenom, že mu poskytovala zázemí, ale také mu sloužila jako múza, které celý příběh vypráví. Jack tak ze sebe chrlil slova v neskutečné rychlosti a jeho dílo tím získalo svou pověstnou kadenci. Prosazoval myšlenku skutečně spontánního díla, nesmělo se nijak opravovat ani redigovat. K chrlení myšlenek mu posloužila i obrovská papírová role, jejíž konec zasunul do psacího stroje a bez přestávek psal. Oprostil se tak od zbytečného vstávání pro nové papíry a přemýšlení nad tím, co napsat dál.

Dokončení knihy se časově shoduje s rozpadem druhého Jackova manželství. Jack se začal obávat přijetí románu. Zhoršila se jeho nevyrovnanost a náladovost. Joan už nedovedla jeho křivdy dále snášet a začalo mezi nimi docházet ke každodenním konfliktům. Jack začal od ženy odcházet, a když se jednou vrátil domů, našel ji v objetí s jiným mužem.

³¹ TYTTEL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 72.

³² TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 113.

Ačkoliv sám nedokázal být věrný jedné ženě, nevěru od Joan neunesl. Vše zhoršilo Joanino oznámení, že čeká dítě, o které se dlouho snažili. Jack nevěřil, že je dítě jeho, a snažil se Joan přesvědčit k interrupci. Když ho neposlechla, vrátil se k mamince do Severní Karolíny.³³

Jack znal Joan jako klidnou a tichou dívku, teď se však začala bít za svá práva a podnikala kroky k získání peněz na péči o své dítě. Jack celý život vehementně popíral, že by Jan byla jeho dcerou, testy však hovořily v jeho neprospěch a peníze na Jan posílat musel. Se svou dcerou se dokonce ke konci svého života setkal, stejně jako on měla i ona v dospívání problém s alkoholem a drogami. Nakonec ale dokázala napsat autobiografickou knihu *Baby Driver*, kde se stylem psaní často odkazuje na otce.

Ani druhé Jackovo manželství nebylo šťastné. Dál se zběsile potácel mezi touhou po svobodě a touhou po rodinném zázemí.

3.1.5 Ke konci cesty

„Nevím, jak to přijmou...Odvyprávěl jsem celou cestu. Šlo to rychle, protože cesta je taky rychlá...Když ji rozvinu na podlahu, připomíná cestu.“³⁴

Když Jack Kerouac nakráčel v roce 1951 do kanceláře nakladatelství Harcourt Roberta Giroux, nevěřil vydavatel svým očím. Jack vstoupil s obrovským svitkem pod paží, a jakmile za sebou zavřel dveře, celou roli rozvinul po podlaze. Ačkoliv byl Giroux ohromen, hned v netradičním rukopise viděl praktické potíže. Když vznesl své námítky k tomu, jak se bude text upravovat, uražený Jack roli stočil zpátky a odešel.³⁵

Román *Na cestě* prošel skutečně složitou cestou ke svému vydání. Nakladatelé ho celých šest let odmítali, nebyla to však chyba samotného textu. Jack zarputile odmítal jakékoliv úpravy, tvrdil, že mu text nadiktoval samotný Duch svatý, a popouzel tak proti sobě všechny, kdo se mu snažili pomoci. Postupně však k úpravám svolil, hlavně díky nátlaku Allena Ginsberga, který knihu pochválil, ale Jackovi doporučil zkrácení a grafickou úpravu. Jack ji napsal bez jakéhokoliv členění, neexistovaly pro něj odstavce ani věty,

³³ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 118 - 121.

³⁴ Jack Kerouac Nealu Cassadyovi. COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 143.

³⁵ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 143 - 145.

zaznamenal proud myšlenek tak, jak se mu v hlavě skutečně řinul. Jackovi trvalo několik let, než uznal, že je to pro čtenáře text naprosto nečitelný.

V letech mezi dokončením a vydáním *Na cestě* žil Jack chvíli u Neala Cassadyho a jeho manželky Carolyn. Ta byla ženou, o které tajně snil – krásnou a spolehlivou. S Nealem prožívala všelijaká trápení a s Jackem si padla do oka už dřív: „*Padli jsme si do oka, už když jsme se seznámili v Denveru. Tančili jsme a mezi námi přeskakovaly jiskřičky, které jsem u Neala nepoznala. Fyzicky mě Neal nelákal. Proto jsem si myslela, že se můžu vdát – protože byl první z mých kluků, který mě fyzicky nijak nepřitahoval. Jak tenkrát řekl Jack: „Škoda, že tě Neal potkal dřív!“ Říkala jsem si totéž.*“³⁶ Neal napětí mezi svou manželkou a nejlepším přítelem cítil. Zachoval se tak, jak by se nezachoval nikdo jiný. Dovolil jim, aby si spolu začali. Carolyn to urazilo natolik, že jedné noci, kdy nebyl Neal doma, Jacka skutečně svedla. Jack si Carolyn vždy nesmírně vážil a respektoval ji. Vyhovovalo mu, že je ženou někoho jiného, a často se jí svěřoval. Carolyn byla člověkem, se kterým Jack udržoval kontakt, když to s ním začalo jít z kopce. Neal už tu pro něj nebyl, Carolyn však vytrvala.

Ačkoliv rozepsaný román *Na cestě* ležel Jackovi stále doma na stole, nevzdával se a pracoval na dalších knihách. V této době psal *Doktora Saxe*, *Dharmové tuláky* a *Vize Codyho*, kde se nechal plně inspirovat osobností Neala. *Na cestě* mu však nedávalo spát, považoval tento román za svou nejlepší knihu. Převážnou část padesátých let se zabýval buddhismem. Jeho postoj k němu je velice zvláštní, přeci jen byl vychováván v katolickém prostředí. Jeho nově nalezená víra byla nejspíš jen součástí hledání sebe samotného, věnoval jí však spoustu energie a hodně se promítá i do knih, které zrovna psal. Jack bral buddhismus skutečně vážně, učil se meditovat a snažil se sexuálně abstinovat. Na to byla však jeho povaha příliš nestálá.

*„Ve věku čtyřiatřiceti let se Jack ocitl před branami úspěchu a zároveň na počátku osobního i uměleckého pádu. Navštívil už téměř všechna místa, která měl navštívit, řekl téměř všechno, co měl říci, a pozbýval životní elán.“*³⁷

³⁶ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 127.

³⁷ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 159.

Román *Na cestě* se dočkal svého vydání v dubnu 1957. Jack netrpělivě čekal na první reakce čtenářů, obával se prvních kritik. Ta zcela první byla skutečně zásadní. Literární redaktor Gilbert Millstein byl knihou nadšen a Jacka přirovnal k Hemingwayovi a jeho ztracené generaci. Nikdo netušil, jaký poprask román způsobí. Trefně to vyjádřila tehdejší Jackova přítelkyně Joyce Glassmanová: „Jack ulehl, naposledy v životě neznámý. Příštího rána ho vzbudil telefon a byl slavný“.³⁸

Jack se najednou stal ikonou a mluvčím celé generace, což ale nebylo jeho cílem. *Na cestě* si lidé často vykládali po svém a Jack se naprosto distancoval od jakéhokoliv spojení s nabádáním ke konzumaci alkoholu nebo drog. Nechtěl být spojován s hnutím hippies, které se k němu hlásilo. Sláva a ztráta soukromí začaly naprosto rozkládat jeho osobnost. Jack si nevěděl rady s novou rolí, kterou mu společnost přiřadila. Chtěl žít dál svůj život, ale ten se od základů změnil. Najednou měl peníze, poprvé v životě disponoval finančními prostředky a to ho vyvedlo z míry. Lidé ho čím dál častěji vídali s lahví whisky v ruce. Měl ji stále při sobě a okamžiky, kdy byl střízlivý, z jeho života postupně vymizely. V přímém televizním přenosu, kdy z hrnku na kávu popíjel whisky, urazil Allena Ginsberga, který seděl v publiku. Jako by se Jack snažil odtrhnout od sebe všechny, kteří ho měli rádi.

Z pohledného sportovce se najednou stal oteklý věčně nadávající muž, který vypadal mnohem starší, než ve skutečnosti byl. Jack jednou vyhrožoval Mary Carneyové, že pokud si ho nevezme, tak se „uchlastá k smrti“. A to bohužel také udělal. 20. října 1969 se Jackovi při sledování televize udělalo zle. Ihned byl hospitalizován, druhý den ale v nemocnici zemřel na krvácení jícnových křečových žil.³⁹ Vysněného rodinného krbu se tak nikdy nedočkal.

3.2 Neal Cassady

„Zašli jsme do toho bejváku s partičkou kámošů a Dean nám přišel otevřít jen tak v trenýrkách. Marylou vyskočila z pohovky – Dean zjevně předtím poslal spolubydlícího do kuchyně, asi aby udělal kafe, a pokračoval ve vyrábění milostnejch problémů, protože sex

³⁸ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 170.

³⁹ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 198.

pro něj byla jediná posvátná a skutečně důležitá záležitost, přestože kromě toho musel i dříť a prskat, aby se uživil a tak dále. Na první pohled Dean vypadal jako mladej Gene Autry: štíhlej, modrookej, s kotletama, s úzkýma bokama a nefalšovaným oklahomským přízvukem – hrdina ze zasněženého Divokého západu.“⁴⁰

Neal Cassady se stal známým, aniž by něco vytvořil. Slávu mu přinesl způsob jeho života, kterým inspiroval díla beatníků. Komu se povede dostat se do dvou desítek známých literárních děl svým pouhým bytím? Neal byl pro beatníky hrdinou, sexuálním štvancem, platonickou láskou i přítelem, který neváhal zradit. Sledovali jeho sobeckou cestu životem a pečlivě ji zaznamenávali. Neal jako Dean v románu *Na cestě* prochází velkou změnou v důsledku toho, jak se měnil Jackův osobní vztah k Nealovi. Zpočátku šlo o nekritický obdiv, který ale tvrdě narazil na Nealovu nespolehlivost a sobeckost. V *Codyho vizích* od Jacka Kerouaca sledujeme autentické rozhovory mezi Jackem a Nealem, které nás fascinují svou spontaneitou a dynamikou. Zaznamenané dialogy jsou přesným odrazem Nealova životního tempa – ani v řeči se nikdy nezastavuje a nezpomaluje. Z Neala máme pocit, že nám stále něco utíká a my musíme zrychlit, abychom to stihli. Nesmíme odpočívat, protože odpočinek je jen zdržením od života samotného. Neal byl skutečným štvancem – životním i sexuálním. A právě proto se stal pro beatníky neuvěřitelně přitažlivou osobností.

3.2.1 Na ulici v Denveru

„V jedenáct hodin se v garážích Rocky Mountain zeptal, jestli může mýt auta a někdy se ptal, jestli nemůže parkovat vozy (uměl už řídit líp než kterýkoliv hlídač na parkovišti v Denveru, a vlastně už od té doby, co byl v lapáku, ukradl několik dalších autáků, aby si vyzkoušel, jak mu to jde, a zase je zaparkoval u toho samého bloku, akorát na jiném místě), v poledne si půjčil kolo od kámoše, se kterým roznášel noviny a jel pět mil ke svým kamarádům domů, kde dostal pořádně najíst a do dvou pomáhal s domácími pracemi. Zpátky do knihovny k odpolednímu čtení, k historii, encyklopediím a krvavým smutným životům svatých. Ve čtyři pohov, meditace a kontakty v herně až do zavíračky, pokud se ale někde po městě nenaskytla možnost si za soumraku poloprofesionálně zahrát baseball.

⁴⁰ KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2011. s. 10.

*V jedenáct kradl z novinových stánků drobáky na porci dušeného hovězího na Bowery a hledal si místo ke spaní.*⁴¹

Neal vyrůstal na ulici. Narodil se 8. 2. 1926 v Salt Lake City a jeho příchod na svět jako by předznamenával i jeho budoucí osud. V únoru roku 1926 se jeho matka s otcem vypravili ve starém autě na cestu z Ioway do Los Angeles. Ani v dospělosti Neal netušil, proč rodiče tuto cestu podnikli, tvrdil však, že se snažili najít něco nového a lepšího. S novorozeným dítětem se však zklamaní brzy vrátili zpět do Denveru.

Nealova matka zemřela tak mladá, že si na ni Neal jen stěží pamatoval. Jeho dětská představivost si ji přetvořila v obraz dokonalé ženy, která Nealovi celý život chyběla. Nealův otec po smrti své manželky zcela propadl alkoholu a Nealovi se přestal věnovat. Pracoval jako holič, čím dál častěji ho ale lidé vídali, jak se v bezvědomí válí po ulici, nebo žebrá peníze na další láhev. Neal se za otce styděl a věděl, že pokud chce přežít, nesmí se bát jakékoliv práce. Právě v této době objevil skutečnou lásku k automobilům, za volantem se cítil svobodný a sebejistý. O jeho řídičských schopnostech se brzy povídalo po celém Denveru. Pracoval na parkovištích, kde svěřená auta parkoval takovou rychlostí, že se majitelé zmohli jen na tichý obdiv.⁴² Neal ale nezůstával jen u „pocitivé“ práce. V devatenácti letech tvrdil, že se mu podařilo ukrást pět set aut. Dospívající Neal brzy zjistil, že poptávka po chlapeckých prostitutkách vysoce převyšuje nabídku, a neváhal v denverských nocích prodávat sám sebe. Nealova sexualita byla tím hlavním, co ho v životě hnalo stále dopředu. Dával přednost dívkám, ale nebránil se stykům s homosexuály. Sex pokládal za nejdůležitější součást svého života, jeho pud byl neukojitelný a dnes by byl nejspíše považován za člověka trpícího hypersexualitou. Neal neustálou žízň po dalších a dalších milostných zážitcích skutečně trpěl, bránila mu v „normálním“ životě a sám si uvědomoval, jak moc je ničující.

⁴¹ KEROUAC, Jack. *Vize Codyho*. Praha: Argo, 2011. s. 105-106.

⁴² KEROUAC, Jack. *Vize Codyho*. Praha: Argo, 2011. s. 95-105.

3.2.2 V New Yorku

„Neal se vyznačoval nevyčerpatelnou energií a charismatem. Dokázal se chovat důrazně a sebejistě k mužům a promlouvat něžně k ženám. Byl neopakovatelnou postavou. Během dne trávil dlouhé hodiny v denverské veřejné knihovně, kde pitval díla světových literátů a filozofů, a po večerech sháněl peníze, hrál kulečnick a kradl.“⁴³

Neal žil v protikladech. Přitahovala ho filozofie a literatura, toužil po znalostech a snažil se sám vzdělávat, přitom mu tyto vědomosti nebyly na ulici nic platné. Toulal se napříč zeměmi, ale často toužil po místě, kam by se vracel. Zamilovával se do žen, aby je pak stejně rychle opouštěl. Byl v neustálém pohybu, přitom by se často potřeboval zastavit a ohlédnout. Dával do života všechno a pedál plynu měl neustále sešláplý až k podlaze.

LuAnne Hendersonová se za Neala provdala v šestnácti letech. Ačkoliv šlo o manželství nevyrovnané, plné lásky i násilí, stala se pro Neala ženou, jejíž přítomnost často vyhledával. Sama LuAnne ho vnímala po všech společně prožitých peripetiích pořad takto: *„Chtěl všechno vědět, všechno umět a každého znát. Vždycky chodil aspoň s třemi knížkami pod paží. Mluvil, četl a hrál kulečnick a dělal oči na holky, a to všechno najednou. Každého strčil do kapsy.“⁴⁴* Nealovi přátelé viděli LuAnne jako naivní dívku, kterou Neal využívá, a která je mu „vždy po ruce“. LuAnne ale Jacka po celý život hluboce milovala a nejspíš právě ona v něm dokázala vidět to, co jiní ke konci neviděli. Jejich životy se rozcházely a zase scházely, i když už oba žili s někým jiným, vždy si k sobě našli alespoň na chvíli cestu zpátky. LuAnne byla velmi mladá a pohledná. Dokázala k sobě Neala přitáhnout, když sama chtěla, ale zároveň mu dávala pocit, že ji vlastní o ovládá on.

Když se Neal v prosinci roku 1946 rozhodl, že odjede do New Yorku, jeho mladá žena se na cestu vydala s ním. „Vypůjčil“ si auto od příbuzných a odjel na cestu stejně jako kdysi jeho rodiče. Na příjezd do New Yorku vzpomíná LuAnne: *„Bylo vidět, jak nám sláma čouhá z bot. Všim jsme byli strašně vyjevení, protože Denver byl tenkrát jen větší vesnice. Nejprve jsme nebyli s to sehnat pokoj v hotelu, protože já jsem neměla žádný průkaz a nikdo nechtěl věřit, že jsme manželé. Nakonec se ubytoval Neal a mě nahoru protáhl.“⁴⁵* V tuto dobu se

⁴³ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 79.

⁴⁴ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 79.

⁴⁵ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 85.

Neal již znal s Allenem Ginsbergem, s nímž seděl u stolu v baru, do kterého přišel i Jack Kerouac. Jack byl tím, kým chtěl být v životě Neal a naopak. Neal obdivoval Jackův literární talent, snažil se tvořit stejně jako on, ale jeho povaha na to byla příliš nestálá. Jack byl spíše pozorovatelem, Neal zážitky tvořil. Jack s Nealem se zhlédli jeden v druhém a započalo tak nezvyklé přátelství, které opět trefně popisuje LuAnne: „*Jack byl vším, čím by rád byl Neal. Dělal školu, psal román a měl aspoň nějakou rodinu, zatímco Neal byl prakticky sirotek. Jack naproti tomu záviděl Nealovu nezkrotnou činorodost, schopnost vycházet s lidmi, šarm a především naprostou svobodu. Co Neala napadlo, to udělal. Neomezoval se vůbec ničím. S Jackem se krásně doplňovali. Byli jako bráchové.*“⁴⁶

LuAnne v roce 1947 nechala Neala v New Yorku samotného a poprvé od něj utekla. Možná za to mohly jeho nevěry, možná přece jen potřebovala v životě větší jistotu. Nebyla ale jedinou osobou, která do něj v této době byla bezhlavě zamilovaná. Allen Ginsberg Neala od začátku zbožňoval. Neal si jeho náklonnost dobře uvědomoval a rozhodl se, že Allena využije k tomu, aby ho vzdělával. Allen byl nadšený z Nealovy přítomnosti, Neal zase hltal Allenovy „přednášky“ o literatuře a filozofii. Allen se stal Nealem doslova posedlý a k jejich vztahu se vyjádřil také Jack: „*Allen byl v té době otevřenéj buzík, kterej zkoušel možný i nemožný, a Nealovi, kterej se v mládí živil jako chlapeckej prostitut, to bylo hned jasný, a protože se toužil naučit psát poezii jako Allen, okamžitě na něj začal útočit svou velkou zaláskovanou duší, jakou může mít jen falešnej hráč.*“⁴⁷ Jenže Neal byl především aktivním heterosexuálem. Allenova láska ho brzy začala svazovat a pocítil strach z Allenova bezmezného obdivu. Udělal proto to, co pro něj bylo tak typické – před Allenem utekl. Neal mu napsal z Denveru dopis, ve kterém mu dával najevo, aby s ním v životě tolik nepočítal. Nedovedl si však sám představit, že by Allena ztratil nadobro, snažil se proto udržet vztah na úrovni přátelství. Jejich setkání se ale skoro vždy zvrstlo, čehož se jednou stala svědkem i Nealova druhá manželka Carolyn.

⁴⁶ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 86.

⁴⁷ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 124.

3.2.3 Carolyn

Carolyn byla jiná. Narodila se o tři roky dříve než Neal, studovala Denverskou univerzitu a nezahrnovala Neala slepým obdivem. Přesto se i ona stala jen loutkou ve hře. Seznámili se v roce 1947, kdy byl Neal stále ženatý s LuAnne a přijel ji hledat do Denveru. Carolyn mu učarovala, přesto však stále toužil po své ženě a úspěšně tak zvládal přebíhat od jedné k druhé, aniž by cokoliv tušily. Carolyn sliboval nevyvratitelný rozvod, LuAnne nehynoucí lásku. K rozvodu nakonec po patnáctiměsíčním manželství došlo a Nealovi nic nebránilo uzavřít v roce 1948 sňatek s Carolyn.

Jako všechno v Nealově životě, i následující události měly velmi rychlý spád. Neal a Carolyn se usadili v domě v San Franciscu. Neal začal pracovat u dráhy a Carolyn se snažila vést domácnost podle svých představ. Zanedlouho se jim narodila dcera Cathy a celý dům byl vzhůru nohama. To už bylo na Neala příliš odpovědnosti a stereotypu. Proto když jednou na chodníku spatřil zaparkovaný nový automobil značky Hudson, neváhal vybrat veškeré Carolyn našetřené úspory, a Hudsona koupil. Carolyn jako by se jakékoliv ideály o manželství s Nealem rozplynuly. Jack Kerouac to v románu *Na cestě* popisuje takto: „*Ale k čemu to všechno je? Proč mi to děláš? – To nic, to nic, drahoušku, já, ehm, Sal mě prosil a škemral, abych ho přijel vyzvednout, takže pro mě je teď bezpodmínečně nutný – ale nebudu tu teď zacházet do všech těch podrobností – a hned ti řeknu proč...Ne, poslouchej mě, řeknu ti proč. – A řek jí proč, ale pochopitelně to nedávalo žádnéj smysl.*“⁴⁸ Jack Kerouac (v knize dostal jméno Sal Paradise) Neala o nic nežádal. Naopak byl překvapený, když se u jeho dveří objevil Neal s novým Hudsonem a bývalou manželkou LuAnne. Dlouho ale neváhal a přidal se k nim, aby společně vyrazili vstříc všem zážitkům, které je cestou potkaly. Neal utekl od práce, od manželky i od své dcery. Za volantem se rychle našel, dupal na plyn, rád riskantně předjížděl a nechával za sebou vše, co ho tížilo. LuAnne byla v té době zasnoubená s námořníkem ze San Francisca, Nealově lákání ale nedokázala odolat. Carolyn zůstala opuštěná, bez peněz, s malou dcerou v náručí. A přesto vyčkávala na den, kdy se Neal vrátí. Už v této době věděla, že k ní vždy najde cestu zpátky.

Neopakovatelně se o Nealovi vyjádřil William Burroughs: „*Neal je samozřejmě duší poutě, abstraktním nesmyslným pohybem. Je Hybatel, impulzivní, nadšený, připravený*

⁴⁸ KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2011. s. 116.

obětovat rodinu, přítele a dokonce i svoje auto pohybu z místa na místo. Manželka a dítě můžou hladovět, kamarádi existují jen proto, aby je mohl pumpnout o peníze na benzin... Neal zkrátka musí být v pohybu.“⁴⁹ Nealova postava se v románu Na cestě mění z nejlepšího přítele až po člověka, který je hodný odsouzení. Jack měl velmi rád Carolyn a vadilo mu přihlížet, jak moc jí Neal ubližuje. Když se vrátili zpět do San Franciska, Neal běžel domů k manželce a Jacka s LuAnne nechal napospas svému osudu. Bylo mu jedno, jestli mezi nimi k něčemu dojde, další kapitola pro něj skončila a nechal na nich, ať se o sebe postarají. Jack v knize Na cestě píše, že „všichni jsme si mysleli, že už se nikdy nevidíme, a všem nám to bylo jedno.“⁵⁰

Neal se vrátil ke Carolyn, která se během jeho cesty naučila spoléhat jen sama na sebe. Následovalo několik měsíců prudkých hádek a usmiřování, nakonec ale Neala skutečně vzala zpátky. A také Jack se ke svému příteli vrátil. Během roku 1952 žil s Carolyn a Nealem v jejich domě a jeho vztah s Carolyn přerostl v milostný poměr. Neal musel o všem vědět, ale nic neřekl. Vztah mezi ním a Jackem už pak ale nikdy nebyl jako dřív. Carolyn však byla spokojená. Dostávalo se jí pozornosti obou mužů, kteří o ni spolu mlčky bojovali. Najednou to byla ona, kdo stál ve středu zájmu. Všichni tři spolu chodili na procházky, hráli tenis, četli a chodili do černošských jazzových klubů. Dokonce chvíli přemýšleli, že by se spolu přestěhovali do Mexika. To se ale nikdy neuskutečnilo a Jack pochopil, že musí z této zvláštní situace vycouvat.

Carolyn brzy pochopila, že v životě jejího manžela budou vždy přítomné i jiné ženy. Nenapadlo jí ale, že se bude muset vyrovnávat i s jinými muži. Když přišla jednou nečekaně dříve domů, nachytala Neala v posteli s Allenem Ginsbergem. Carolyn byla zděšená a právem rozčilená, nakonec to ale opět byla ona, kdo Neala obhajoval: „Celá Nealova životní filozofie spočívala v dělání radosti druhým. Rozdával se. Bylo mu Allena líto, když viděl, jak strádá.“⁵¹ Poměr mezi Nealem a Ginsbergem ale skutečně skončil.

Carolyn oslovovalo buddhistické myšlení. Snažila se udržet si nad vším nadhled a nenechat se Nealem jakkoliv zasáhnout. K dceři Cathy jim do manželství navíc přibyly další dvě děti – synové John a Jami, takže Carolyn měla plnou hlavu starostí o ně. Když ji však

⁴⁹ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 131.

⁵⁰ KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2011. s. 183.

⁵¹ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 149.

v roce 1955 vyměnil za modelku Natalii Jacksonovou, zuřila. I když Neal tvrdil Carolyn, že Natalie pro jejich vztah neznámá žádné ohrožení, odstěhoval se k ní do bytu a ke své rodině se vracel jen v den výplaty. Neal hranice skutečně neznal. S Carolyn si založili účet, na kterém dokázali za rok naspořit 10 000 dolarů. Neal donutil Natalii, aby hrála jeho manželku a společně účet vybrali. Carolyn v sobě sebrala veškeré sebezapření a nepodala na manžela a jeho milenkou žalobu. Neal peníze prosázel a Carolyn je už nikdy neviděla. Natalie byla emočně velmi labilní a to, že napodobila podpis paní Cassadyové a lhala, jí na klidu nepřidalo. 1. prosince 1955 Natalie spáchala sebevraždu skokem z okna a u Carolyn doma se rozezněl telefon: „Carolyn? Natalie je... Natalie je mrtvá. – Viděla jsem noviny, Neale. Je mi to moc líto. Chceš přijít na chvíli domů? – Můžu? – Jistě, Neale. Tohle je pořád tvůj domov, ať se ti to líbí, nebo ne. Víím, žeš ji miloval. Musí to pro tebe být hrozné.“⁵²

Carolyn porodila Nealovi tři děti, stála při něm i v tom nejhorším, ale nakonec ústrky z jeho strany nevydržela a nechala se s ním v roce 1963 rozvést. Přesto zůstala ve spojení s ním i Jackem, stala se jejich oporou a rádcem. Její klidná povaha je navždy vyobrazená v románu *Na cestě*, kde jí Jack Kerouac pojmenoval jako Camille. Podstatu ženských postav v jeho díle výborně formuloval John Leland: „*Kerouacovy ženské postavy, rychle črtané a často i stejně rychle odvrhované, plní podobnou úlohu jako odrazníky v hracích automatech, které se zničehonic vynořují a urychlují míčky jiným směrem. Jejich rolí není pohybovat se, ale ještě více urychlovat muže v jejich cestě.*“⁵³ Možná to Carolyn viděla ale trochu jinak...

3.2.4 Vyhasnutí

Vydání knihy *Na cestě* nezměnilo život jen Jackovi. Román změnil Neala v legendu. Nejdříve s postavou Deana nechtěl mít nic společného, nakonec ale publicitu přijal a začal se chovat ještě šíleněji. LuAnne tvrdila, že se začal chovat tak, jak se od něj očekávalo, a tím zcela ztratil sám sebe.⁵⁴ Lidé se dožadovali energického a ztřeštěného Deana a Neal nejenže neměl už vůbec čas na odpočinek, ale ztratil i své soukromí.

⁵² COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 226 – 227.

⁵³ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 129.

⁵⁴ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 193 - 197.

Neal se i nadále snažil nezastavovat. Pracoval jako řidič autobusu, kterým vozil spisovatele Kena Keseyho na výlety za LSD. Jeho přátelství s Jackem zaniklo, oba měli své problémy a už si nedůvěřovali. Přetrvávala však jejich společná láska k alkoholu i drogám. Jedním z posledních lidí, kteří s Nealem mluvili, byla i LuAnne: „*Poprvé po dlouhých letech byl strašně tichý a citlivý. Držel mě za ruku a říkal, že byl v Texasu za starší dcerou a že viděl svého vnoučka. Mluvil, jako by tím všechno uzavřel, jako by už dál před sebou neměl nic. Ptal se mě: Kam se to, sakra, ženu, LuAnne? Dřív se nikdy neptal, kam se žene a co se děje. Proto mi to přišlo tak zvláštní. Jako by už z něj vyprchal život.*“⁵⁵ Nealova smrt v roce 1968 se podobala té Jackově. Jeho organismus už neunesl nepřetržitou zátěž a najednou selhal. Nalezli ho u tratě, kde zkolaboval, když se pěšky vracel z večírku. Bylo mu jen 41 let, a přesto toho za tak krátký čas zvládl prožít tolik, co jiní nestihnou za celý život.

3.3 William Seward Burroughs

*„Bill nostalgicky vzpomínal na starý dobrý časy, obzvláště na rok 1910, kdy moh kdokoli v Americe dostat morfium v každé lékárně bez předpisu, Číňani večer u oken kouřili opium a země byla ještě nespoutaná a otevřená a nabízela lidem obrovskou hojnost těch nejrůznějších svobod. Ze všeho nejvíc nesnášel washingtonskou byrokracii, hned po ní liberály, taky fízly.“*⁵⁶

William Burroughs byl starší než ostatní členové beat generation. Pro ty se stal inspirací, mentorem a ochráncem. Dokázal formulovat to, co ostatní jen cítili, dokázal předvídat a vytěžit z prožitých situací co nejvíce. Burroughs se stal modlou nadcházející generace a jeho společenský vliv byl z celé beat generation největší. Jestli si však někdo prošel opravdovým bahnem života, byl to právě on.

⁵⁵ TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006. s. 197.

⁵⁶ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 138.

3.3.1 Mládí

William Burroughs se narodil 5. února 1914 ve městě St. Louis. Jeho rodina patřila k městske elitě, William byl odmala vychovávaný k vysokému životnímu standardu. John Tytell o něm ve své publikaci *Nazí andělé* píše: „*Burroughs má v sobě povýšenost aristokrata, který poznal špínu kanálu.*“⁵⁷ Jeho matka byla velmi hrdá, rozvážná a rezervovaná dáma, která nesnesla jakékoli projevy tělesnosti. Nemůžeme se pak divit, že se William celý život snažil vydávat svá díla pod pseudonymy právě ve strachu z toho, že si jeho knihy přečtou rodiče.

Už ve čtyřech letech trpěl Burroughs halucinacemi a nočními děsy, které později zaujímaly v jeho knihách důležité místo. Když ho rodiče poslali do internátní školy, kde měli chlapci cvičit, hrát hry v přírodě a soutěžit, William se začal ukrývat do bezpečí knihovny. Mezi povinnými předměty byla ale i střelba a už tady William zbráním zcela propadnul. Láska k literatuře a střílení zcela ovlivnila jeho další život. Stejně tak zlomové pro něj bylo zjištění, že cítí náklonnost k jednomu ze svých spolužáků. Ze svých citů se začal vypisovat do deníku, jeho rozpaky byly ale stále silnější a deník nakonec spálil.⁵⁸

Podle očekávání rodiny nastoupil William v roce 1932 na Harvard. Věnoval se především anglické literatuře, ale na univerzitě se mu moc nelíbilo. Nechtěl se stýkat s těmi „správnými“ lidmi, nezapsal se do studentských aktivit, ani nechodil tančit se spolužačkami. Homosexualita byla v této době natolik nepřijatelná i ve studentských kruzích, že se William držel raději stranou. Škola mu však dala dostatek času na to, aby načetl světové klasiky a zdokonaloval se ve střelbě. Harvard nakonec úspěšně dokončil a od rodičů dostal za úspěšné složení zkoušek takovou měsíční rentu, že si mohl dovolit věnovat se svým koníčkům a podívat se do Evropy.

Ve Vídni studoval chvíli medicínu, rychle ale zjistil, že to nebude jeho směr. Při návštěvě Dubrovniku se seznámil s německou Židovkou Ilse Klapperovou, která utekla z Německa před nacisty. William neváhal a oženil se s ní, čímž ji dostal do Spojených států.

⁵⁷ TYTELL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 41.

⁵⁸ TYTELL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 41-42.

Williamovi rodiče byli zděšení, Ilse po nich však nikdy nic nežádala, a i když pár měsíců po příjezdu došlo k rozvodu, zůstali s Williamem dlouholetými přáteli.

Za války byl William stejně jako ostatní odveden na vojnu. Jeho matka ale dokázala zatahat za ty správné nitky a z armády ho dostala ven. William se v této době živil jako barman, soukromý detektiv nebo deratizér. Zvláště u poslední ze zmiňovaných prací vydržel dlouho, díky své zručnosti ve střílení dokázal zasáhnout brouka stříkajícím jedem na několik metrů. Williama lákal přesný opak toho, v čem vyrůstal. Přitahovala ho špína ulic, chtěl si vyzkoušet dobrodružství, které zažívá zloděj při krádeži. S drogami se poprvé setkal, když měl za úkol je prodat. Rychle propadl závislosti na všem, co se v té době dalo sehnat. Hlídal si, aby rodiče nic nezjistili a nepozastavili mu jeho měsíční rentu, jinak ale začal žít v prostředí, které by jeho rodinu šokovalo. V Chicagu se seznamuje s učitelem Davidem Kammererem i jeho studentem Lucienem Carrem. Konečně nachází ve společnosti dvou homosexuálů pochopení, a když se pak rozhodnou odejít do New Yorku, William neváhá a stěhuje se taky.⁵⁹

3.3.2 Joan Vollmer Adamsová

V New Yorku se rychle seznamují s Allenem Ginsbergem a následně i s Jackem Kerouacem. Williamovi je v této době kolem třiceti let, ostatní jsou přibližně o deset let mladší. Překvapivě si však všichni rozumí, najdou ve Williamovi svého rádce a konzultují s ním přečtenou literaturu. Smrt Davida Kammerera všechny ještě více spojí, Burroughs se vyznal v právu a radil ostatním, co a kde mají říkat. V souvislosti s touto nešťastnou událostí se ještě více prohloubila Burroughsova závislost na drogách, dokonce dokázal přesvědčit lékaře, aby mu vystavil recept na morfium, které bylo při takovém užití samozřejmě nelegální.⁶⁰

Joan Adamsová bydlela s přítelkyní Jacka Kerouaca Edith Parkerovou. V této době čekala dítě se svým manželem, který ji ale ještě před narozením dcery opustil. K velkému překvapení všech došlo mezi homosexuálním Burroughsem a Joan k vášnivému vzplanutí,

⁵⁹ MILES, Barry. *Neviditelný muž William Burroughs*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 32-39.

⁶⁰ MILES, Barry. *Neviditelný muž William Burroughs*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 42-43.

které nejenže rychle neskončilo, ale dokonce přerostlo v dlouhodobý vztah a manželství. Roli dohazovačů v tomto případě výborně sehrál Ginsberg s Kerouacem: „*Měli jsme s Jackem pocit, že Bill a Joan budou skvělý pár. Byli si dost podobní, hodili se k sobě, byli prostě naladěni na stejnou vlnu. Oba duchaplní a vtipní, inteligentní a stejně sečtělí a kultivovaní.*“⁶¹ Pro Williama to byl jeho první a jediný vážný vztah se ženou.

Burroughs na Joan obdivoval především její inteligenci a nekonvenční povahu. V roce 1946 společně s ní a její malou dcerou opustili New York. Měli v plánu usadit se na jihozápadě Ameriky a vyzkoušet farmaření. Líbila se mu představa naprosté samostatnosti a vlastních záhonů s konopím. Odtržení od New Yorku bylo ale příliš drastické. Joan byla psychicky velmi labilní, často se nezvládala postarat o sebe, natož o dceru. V naprostém osamocení oba rychle upadali do deprese a silné závislosti. Joan nedokázala fungovat bez benzedrinu a Burroughs bral třikrát denně heroin. Do toho byla Joan znovu těhotná, a když porodila syna Williama Burroughse, Jr., oba pochopili, že se Joan musí léčit. Děti si k sobě vzali Joanini rodiče, ale ani po návratu z léčebny se Joanin stav nijak nezlepšil.

Na návštěvu k Burroughsovým vyrazili Jack Kerouac a Neal Cassady. Jack ji popisuje v románu *Na cestě*. Oba si všimli, v jakém stavu Joan je, a snažili se ji přesvědčit, aby dávky benzedrinu snížila. Závislost se rychle podepisovala i na jejím vzhledu, z kdysi krásné studentky se najednou stala lidská troska. Kerouac ji popsal takto: „*Tak takhle jsme se po čtyřech letech přivítali, Jane kdysi žila s mou ženou v New Yorku. „A co Galatea Dunkelová, je tady?“ zeptal jsem se, ale Jane pořád ještě hledala na obzoru požár, v té době dokázala spořádat tři tuby benzedrinu za den. Obličej, kdysi baculatej a germánsky přitažlivej, teď měla strnulej, zarudlej a vychrtlej. V New Orleans prodělala obrnu a trochu kulhala.*“⁶² Soužití Williama a Joan bylo od začátku nevšední, přesto však bylo plné lásky a respektu. Na farmě měli jen sami sebe navzájem, a to ani jednomu nestačilo. Jejich vztah procházel krizí, kterou si každý řešil po svém. William si Joan příliš nevšímal a Jack ho tak v *Na cestě* také zaznamenal: „*Co z toho vzejde, když začneš oddělovat lidi od řek? Byrokracie! Tvrdí starej Bejk Lee, sedí s Kafkou na klíně, nad hlavou mu čmoudí petrolejka, pofrkává, pche. Jeho starej barák skřípe a vrže a kolem něj plavou v řece mohutný montanský klády.*“*„Za*

⁶¹ MILES, Barry. *Neviditelný muž William Burroughs*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 44.

⁶² KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2005. s. 147.

*všechno může byrokracie! A odbory! Hlavně odbory!“ Ale pak se zase ozve jeho temný smích.*⁶³

*„Mám nejen právo, ale přímo povinnost nosit zbraň.“*⁶⁴

To bylo Burroughsovo oblíbené heslo. Nikdy nevyšel bez zbraně na ulici. Když šel ven, měl na sobě většinou oblek, klobouk a na boku svou oblíbenou pistoli. Na farmě měl spoustu času i prostoru trénovat se ve střelbě. Nejčastěji byl k vidění za domem, kde sestřeloval vše, co se dalo. Pistoli skutečně ovládal s naprostou jistotou. Jedna z jeho sbírky však nestřílela zcela přesně. Byla to automatické pistole Star ráže 9,5 mm, české výroby. William se zrovna ocitl ve finančních problémech a rozhodl se ji prodat.⁶⁵

7. září 1951 vyrazil společně s Joan prodat pistoli Star do bytu Johna Healyho, kde zrovna probíhal večírek. William s Joan se k zábavě přidali. William právě přesvědčoval někoho z hostů, že přestane s drogami, když jim do rozhovoru skočila Joan a začala se Burroughsovi vysmívat. Říkala mu, že bez drog by nezvládl trefit nic, protože by se neovladatelně klepal. Už dříve spolu na několika večírcích předváděli hru na Viléma Tella. Joan si dala na hlavu jablko a William ho s jistotou sestřelil. Bavilo je napětí a strach ostatních, oni dva ho totiž nepociťovali. Tentokrát ale William zapomněl, že nedrží v ruce spolehlivou zbraň. Joan naklonila hlavu na stranu a na spánek si položila skleničku. Nikdo z přítomných se je nesnažil zastavit, všichni jen s otevřenými ústy přihlíželi. Když Burroughs vystřelil, kulka prorazila sedmimilimetrový otvor v Joanině hlavě.

Události nabraly rychlý spád. William se vrhl k Joan a začal s ní třást, někdo jiný běžel pro studenta lékařství, který bydlel nad nimi, a další zavolali sanitku a policii. Joan při jejich příjezdu ještě žila, po půl hodině rychlé pomoci však zemřela. Když se to dozvěděl William, byl naprosto ochromený bolestí. Rychle ale reagoval jeho právník, který řekl reportérům, že zbraň vystřelila omylem. Když se Burroughs vzpamatoval, uvědomil si, že musí okamžitě přistoupit na jeho hru a už nikdy se nevracet k tomu, jak se celý incident vlastně stal. Verze o nešťastné náhodě se oficiálně držel skutečně celý život, až v sedmdesátých letech

⁶³ KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2005. s. 153.

⁶⁴ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 138.

⁶⁵ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 156.

v dopise Allenu Ginsbergovi přiznal, že řekl Joan, ať si dá skleničku na hlavu, a že si pamatuje, jak se soustředil zaměřit na samý vrch skleničky.

Burroughsovi byly okamžitě odebrány obě děti, soud se táhl a William nakonec utekl z Mexika do Panamy, kde se snažil najít nový smysl bytí.⁶⁶

3.3.3 Po Joanině smrti

Williamovi sebrali děti, rodiče mu zatrhli finanční podporu, pro společnost se stal naprosto nepřijatelným. Nejspíš právě toto v něm probudilo touhu tvořit. Už dříve ho Jack Kerouac přesvědčoval, aby napsal knihu, pro Burroughse to však byla ztráta času. Najednou ale neměl vůbec nic, jen své vlastní myšlenky a obrovskou bolest ze ztráty manželky. Během jednoho roku po její smrti napsal *Teplouše*, kde se zabývá hledáním vlastní identity a společností, která homosexualitu zcela popírá, a *Fetáka*, kde s upřímnou krutostí líčí boj s drogovou závislostí a především se sebou samým. Román *Teplouš* oficiálně vyšel až v roce 1985, všechna Burroughsova díla měla velký problém s vydáním kvůli cenzuře a často se jich ujala jen nakladatelství vydávající pornografickou literaturu. Už v této době to ale nebyla špatná reklama – vydávaly se tam totiž i knihy Henryho Millera nebo Vladimira Nabokova.

V lednu 1953 se Burroughs vydal opět do Jižní Ameriky hledat drogu, která se nazývá yage. Byla to především cesta, kde se William snažil vyrovnat s Joaninou smrtí a chtěl z paměti vytlačit minulost. Příroda a neobvyklá společnost v Burroughsovi rozvinuly zcela nové obrazy, které se snažil ve svých dopisech vylíčit Allenu Ginsbergovi. Dnes je najdeme vydané v knize *Dopisy o yagé* z roku 1963.⁶⁷

Allen Ginsberg po Joanině smrti sehrál v Burroughsově životě velkou roli. Navázali spolu zničující vztah. Ginsberg se snažil Burroughsovi pomoci, ale ten se na něj upnul s takovou horlivostí, která Allena vyděsila. Věděl, že William musí pokračovat ve svém životě sám, a rozešel se s ním. Burroughs toto odloučení nesl velmi těžce, ale nakonec se jim podařilo vrátit se zpět k přátelství. Burroughs si uvědomoval, že ho Allen svým

⁶⁶ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 162-167.

⁶⁷ TYTELL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 49-54.

způsobem opravdu zachránil, a svěřoval se mu se svou tvorbou, jejíž vydání Ginsberg často dokázal zprostředkovat.

Burroughs se na dlouhou dobu usadil v marockém městě Tanger, kde pracoval na svém nejnámějším románu *Nahý oběd*. Dokonce sem pozval i svého syna Billyho, aby spolu žili, ale odloučení bylo příliš velké a vzájemně se vedle sebe nesnesli. Burroughse pravidelně navštěvovali Jack Kerouac a Allen Ginsberg, kteří mu pomáhali s přepisem *Nahého oběda*. Kerouac později řekl, že kniha byla natolik živá, až kvůli ní začal trpět nočními děsy. Šokováni byli také vydavatelé. Ačkoliv se Ginsberg snažil, aby se úryvky nejprve objevovaly ve studentských časopisech, i univerzitní prostředí je shledalo urážlivými. *Nahý oběd* byl nakonec obžalován z obscenity. V roce 1960 však soud v Bostonu rozhodl v jeho prospěch, a zároveň byl posledním případem, kdy bylo pro obscenitu obžalováno literární dílo.⁶⁸

Burroughs se po celý svůj život snažil zbavit závislosti na drogách. Střídala se u něj období, kdy vnímal, že drogy mu v tvorbě pomáhají, s obdobími, kdy silně cítil, že ho zcela ničí. Snažil se sám si naordinovat odvykací kúry, každý den si snižoval dávky, až dokázal být opravdu skoro čistý. Vydržel to několik týdnů a poté opět sáhl nejčastěji po Eukodolu. William svůj boj ale nevzdával a hledal radikálnější léčbu. Nakonec si půjčil od rodičů peníze a odjel do Londýna za doktorem Yerburyem Dentem, který propagoval novou apomorfinovou léčbu. Ta zabrala a Burroughs začal hodně cestovat, snažil se lépe jíst a pracovat. Allen Ginsberg mu domluvil místo učitele tvůrčího psaní. Williama si postupně zvalo na přednášky více a více škol a univerzit. Dostal se do prostředí, které mu bylo nejenom blízké, ale stávalo se velmi populárním. Rozuměl tvorbě Andyho Warhola a líbila se mu vlna ženské emancipace, která vtrhla do Spojených států.

Právě ženy začaly hrát v jeho životě velkou roli. Přátelil se s nimi a nechával si od nich radit. Neměl rád typ žen, který se stále snažil hrát svou tradiční roli. Nelíbily se mu ženy, které u se někoho cizího dožadují jistoty, bezpečí a lásky. Podporoval myšlenky feminismu, které se šířily v šedesátých a sedmdesátých letech. Stal se známou osobností, která toto hnutí podporovala, a spřátelil se se ženami, které od něj nic nežádaly a byly

⁶⁸ MILES, Barry. *Neviditelný muž William Burroughs*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 100-105.

nezávislé. Jedinou ženou, která tak v jeho životě měla skutečně významné místo, byla Joan.⁶⁹

William nezůstal v průběhu života jen spisovatelem, věnoval se i malířství a hudbě. Stal se americkou živoucí legendou, kterou obdivovaly hvězdy jako Beatles nebo Patti Smith. K jeho dílu se odkazovaly různé skupiny - od hnutí hippies, přes punkové skupiny až po hip hopové. Je neuvěřitelné, že tolik zkoušený organismus mu dovolil dožít se osmdesáti tří let. Zemřel 2. 8. 1997 na infarkt myokardu.

⁶⁹ MILES, Barry. *Neviditelný muž William Burroughs*. Olomouc: Votobia, 1996. s. 132.

4 AMERIČTÍ BEATNÍCI OČIMA ŽEN

Ron Collins v knize *Mánie* odhaluje čtenáři zajímavou myšlenku: „Jackův a Nealův svět nikdy nebyl světem Joan a Carolyn – do kréda „bratrstva nežádoucích osob“ patřily soucit a závazky jen zřídka, pokud vůbec kdy. To byl svět, kde v zásadě platilo, že muži jsou hybateli děje a ženy jejich předměty.“⁷⁰ A skutečně – prací, které se zabývají beatníky a jejich dílem, najdeme bezpočet. Lidé znají jejich jména, čtou jejich knihy, nechávají se provádět příběhy, jejichž hrdiny ale často nejsou pouze tito muži. Ženy se v beatnických knihách objevují neustále, nenápadně se derou do popředí, aby v následující chvíli byly „převálcovány“ muži a vrátily se zpět na „své místo“. Svým partnerům umetají cestu k úspěchu, aniž by za to něco požadovaly. Celý svět beatníků se točí hlavně kolem literatury a žen. Žen, bez kterých by se Kerouac, Cassady i Burroughs nikdy nestali takovými legendami. Žen, které potřebovali k tomu, aby měli co jíst, pít a kde spát. Život s těmito muži byl vše, jen ne jednoduchý. Tvzení, že se ženy beatníků pro své muže zcela obětovaly, není přehnané. Nebýt těchto žen, autoři beatnické generace by se spolu nikdy nesečkali. Nebýt jich, nikdy by se čtenář neseznámil s postavami Jane, Camille a Mary Lou v románu *Na cestě*. Nebýt těchto múz, nejenže by tvorba beatnických autorů vypadala zcela jinak, ale nejspíš by ke vzniku beat generation nikdy nedošlo. Jací byli beatníci pro tyto ženy? Proč se jim oddaly natolik, že si jimi často nechaly ubližovat? A jak viděly svět kolem beat generation právě ony?

4.1 Edith Kerouacová-Parkerová

„Představte si žít do padesáti sedmi pod jednou střechou s matkou, život v zajetí rodičů, život plný snů. Peníze pro mě byly vždycky středem světa – je to smutné, ale je to tak. Kasu držela matka, a to i když mě okouzli Jack Kerouac a mně se nedařilo ty dva vzájemně smířit. Má matka, houževnatá, odvážná a nezdolná žena přežila Jacka o deset let a já jsem nakonec zůstala v jejím domě až do konce, stejně jako Jack nakonec žil až do své smrti se svou matkou. Kdybych mohla ve svém životě něco změnit, nikdy bych Jacka

⁷⁰ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 130.

*neopustila, jak se stalo v roce 1946.*⁷¹ První slova knihy *Ty to zvládneš* zní velmi smutně. Edith nikdy neměla literární ambice, avšak když se seznámila s Timothyem Moranem, kterému začala vyprávět svůj příběh, podařilo se mu Edie přesvědčit, že její vzpomínky za zaznamenání stojí. Kapitoly knihy *Ty to zvládneš* psala po několik let a čtenář z nich okamžitě vycítí nostalgii starých časů, které si Edie ráda idealizuje. Všimáme si nespravedlností, kterých se Jack na Edie dopouštěl a které ona sama teď obhajuje. Často ale mezi řádky nalezneme závan ironie a pachuti, která v Edie po vztahu s Jackem zůstala. Předmluvu ke knize napsal Bill Morgan, který říká: „*Edie, Joan, Celine Youngová a Gabe Kerouacová byly velmi složité a fascinující ženy. Využily svých schopností, aby podpořily muže, které milovaly. Díky nim se ale také naučily očekávat víc samy od sebe. Cesty Edie a Jacka se nakonec rozešly. Přestože se Edie posléze několikrát vdala a Jack několikrát oženil, oba zůstali do konce života ve svých domovech, u svých matek. Věděli jeden o druhém jen díky občasným dopisům a nočním telefonátům. Poslední dopis, který Edie od Jacka dostala, končí povzbuzením: Ty to zvládneš.*“⁷² Odtud tedy pochází název celé knihy. Jackovy vzpomínky na vztah s Edie již známe, nyní je nutné dát prostor této zajímavé dámě.

4.1.2 Setkání v New Yorku

Edith Parkerová se narodila 20. září 1922 v Detroitu. Její rodina byla bohatá, už od dětství si Edie uvědomovala sílu peněz a nezažívala nedostatek. Přesto se proti rodičům a prarodičům začala brzy vymezovat, chtěla být nezávislá, a představa, že se v Detroitu uváže na celý život, ji děsila. Když se její rodiče rozvedli, otec začal žít bohémským životem, který Edith přitahoval. V sedmnácti letech si plně uvědomila, že Detroit je pro její plány příliš malý, a vyprosila si život u babičky v New Yorku.

Babička dovedla Edie zaopatřit, ta však chtěla přičichnout ke skutečnému životu a začala si hledat práci. Babiččin byt se nacházel nedaleko kampusu Kolumbijské univerzity a Edie si brzy uvědomovala pozornost studentů, když kampusem procházela v semišové sukni a polobotkách. Netrvalo dlouho a seznámila se se studentem školy Horace Manna Henrim Eduardem Cruem. Henri byl vysoký, pohledný a mluvil plyně francouzsky. Babička

⁷¹ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 15.

⁷² KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 14.

si Henriho velmi oblíbila a vše nasvědčovalo tomu, že se jedná o vážnou známost. Henri dokonce pomohl sehnat Edith práci modelky v obchodním domě. Často se zmiňoval o svém kamarádovi a spolužákovi Jackovi Kerouacovi, který se chtěl stát spisovatelem, ačkoliv byl vynikajícím sportovcem. Už z vyprávění přišel Edith tento muž velmi zajímavý...

Práce modelky Edie nijak nenaplňovala, a proto se přihlásila jako dobrovolnice do Červeného kříže. I vztah s Henrim získával trhliny, kterých si on ale nevšímal. Edith vadilo, že ji stále poučuje, říká jí, co má dělat, a celkově s ní jedná jako s dívkou, o kterou je nutné se postarat. Edie se tak necítila. Dokázala si vydělat peníze a zároveň pomáhat zdravotnické organizaci. Výborně řídila auto a orientovala se ve světovém dění. Henri s ní měl ale jiné plány. Chtěl odejít k loďstvu a líbila se mu představa, že na něj bude doma čekat manželka. Čím více na Edie tlačil, tím více se od něj snažila odpoutat.

Když jí jednou Henri oznámil, že domluvil oběd s Jackem, Edith byla nadšená. Chtěla poznat muže, který dokáže hrát americký fotbal na vysoké úrovni a zároveň po nocích píše. Je zajímavé, že Edith si přesně pamatuje, co měla ten den na sobě. Červenou skládanou sukni, bílý svetřík a polobotky značky Spaulding. Stejně detailně popisuje i Jacka, který do restaurace přišel krátce po ní ve své košili rozepnuté u krku a v modrém svetru. Edith se Jack na první pohled líbil, zvláště v porovnání s Henrim, který už nechodil jinak, než ve své důstojnické uniformě. Henri mluvil rád za introvertního Jacka, když ale Jack něco řekl, Edie tím byla okouzlena. Měl velmi bohatý slovník a užíval slova, která lidé kolikrát ani neznali. Edith si nemohla pomoci.

4.1.3 První kroky s Jackem

Jack se do Edie zamiloval z úsměvného důvodu. Při společném obědě snědla kvůli své nervozitě pět hot dogů a jemu taková nestřídmost od ženy imponovala. Henri jim při obědě oznámil, že se brzy nalodí a že si přeje, aby se Jack v době jeho nepřítomnosti o Edie postaral. Jak Jack slíbil, tak také udělal.

Druhý den dostala Edith od Jacka milostný dopis, který se podle jejích slov podobal dopisům Shakespearovým. Když se Henri skutečně nalodil, Jack se od Edie nehnul. Vyprávěl jí o literatuře a hudbě. Na rozdíl od Henriho ji však nechtěl poučovat, jen rád mluvil o tom,

co mu bylo nejbližší. Edith ho přitahovala právě díky své nezávislosti a moderním postojům. Jack docházel za Edith k babičce, která ale pořád nedala dopustit na Henriho, i když bylo jasné, že z jejich svatby sejde. Jack se babičce nelíbil, neměl tak uhlašené způsoby a zdálo se jí, že její Edie kazí. Společně se každý večer toulali po harlemských klubech a poslouchali jazz. Edith vzpomíná také na to, že Jack stále nosil v kapse kartáček na zuby a hřeben, protože často nevěděl, kde bude zrovna spát. Od Henriho se Jack více lišit nemohl.

Dospěl však ke stejnému rozhodnutí a také se přihlásil k námořnictvu. Krátce poté, co se nalodil, se Edie začala cítit po fyzické stránce zvláště. Byla těhotná a Henri i Jack byli pryč. Svěřila se proto babičce, která ji objednala ke specialistovi na potraty. Děsivé je, že v této době se potrat prováděl v pátém měsíci těhotenství. Pro ženu to byl skutečně traumatický zážitek, který si s sebou nesla po zbytek života. I přesto ho svobodné ženy podstupovaly raději, než aby přivedly dítě do ostudy, za jakou byla matka bez manžela považována. Ještě když se Edie doma ze zákroku zotavovala, vrátil se Henri. Vysílená Edith mu vysvětlila, co se stalo, a že otcem dítěte by byl Jack. Henri s ní natolik počítal, že neunesl své zklamání a odešel. Později se ale vrátil a tvrdil, že jeho nabídka k sňatku stále trvá. Nemohl a nechtěl pochopit, že Edie touží po někom jiném.

Zanedlouho se vrátil i Jack, kterého celá situace rozčílila. Henri se stále snažil Edie ke svatbě přemluvit, a když viděla, že Jack před ní spíše utíká, začala nad manželstvím s Henrim přemýšlet. Jack však jednou v noci zaťukal na její okno a svou větou: „*Copak nevíš, že tě miluju?*“⁷³, změnil Edie celý život.

Pár narychlo sháněl společné bydlení, ačkoli v této době nebylo běžné, že spolu muž a žena žili před svatbou. Jack a Edith se podobným připomínkám jen smáli a společně s Edithinou kamarádkou Joan Vollmerovou, která byla v této době akorát těhotná, si pronajali první byt. Pro Edie začalo nejšťastnější období jejího života. Starala se o Jacka, který v rohu jejich bytu psal povídky a vztekal se, když mu je časopisy nepřijímaly. Plánovala společnou budoucnost, ale zároveň si dávala pozor, aby Jacka nijak nesvazovala. Tento byt u Kolumbijské univerzity se rychle stal středobodem večírků a také „základnou“ budoucí beat generation. Edith vydělávala peníze, pečovala o domácnost i o Jacka, který se znovu přihlásil k námořnictvu. Nepřála si, aby kamkoliv odjížděl, ale válka se v této době dotýkala

⁷³ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 53.

už naprosto všech. Ženy se dostaly k výhradně mužským pracím, které byly mnohem lépe placené. Edith začala pracovat jako řidička vysokozdvížného vozíku v nákladním přístavu. Byla to fyzicky velmi náročná práce a její rodině se nelíbilo, že chodí do práce oblečená v kalhotách jako dělník. Jack ji naopak obdivoval, protože její řidičské schopnosti byly brzy mnohem lepší než ty jeho.

Jednoho dne Jack přinesl domů štěně a Edith věděla, že přišel čas jeho odjezdu. Muži nesměli sdělovat svým rodinám, kam budou vysláni, Edie tak vždy místo pobytu z dopisů jen odhadovala. Do Jackova nalodění zbývaly dva týdny, které se rozhodli strávit spolu v Jackově rodném Lowellu. Jack byl nespůj z toho, že představuje rodině svou dívku a jeho matce se Edith příliš nezamlouvala. Několikrát se i před Edie zmínila, že by potřeboval nevěstu, která se o něj lépe postará a především – bude doma.

Když byl Jack na moři, Edie se spřátelila s Lucienem Carrem, který s ní chodil do kursů kreslení. Luciena Edie popsala takto: „*Učaroval mně. Pohyboval se jako kočka. Jeho šikmé, skoro orientální oči, měly jasnou zelenou, téměř oslnivou barvu. Hlavně si však vůbec neuvědomoval, jak na dívky působí, což jen zvyšovalo jeho přitažlivost.*“⁷⁴ Lucien v této době chodil s Celine Youngovou, se kterou se Edie také rychle seznámila a velmi si s ní rozuměla. Zanedlouho se k jejich skupině přidal i Allen Ginsberg, kterému se podle Edie chodili všichni svěřovat, protože byl k lidem neuvěřitelně laskavý. I o něm se Edith zmiňuje ve své knize: „*Allen vám většinou řekl, co jste chtěli slyšet. Vyjadřoval se inteligentně a svou soukromou válku se životem vyhrával díky jakémusi šestému smyslu. Nešlo ho nemít v lásce.*“⁷⁵ Když Jack přijel na chvíli domů, byli to první lidé, s kterými ho Edie seznámila. Byla to tedy právě Edith Parkerová, která stála na počátku přátelství mezi autory beat generation.

4.1.4 Svatba

Onu osudnou noc, kdy došlo k zabití Davida Kammerera, popisuje Edith stejně jako Jack Kerouac nebo William Burroughs. Sama přiznává, že neměla Kammerera příliš v lásce, protože jeho pronásledování Luciena skutečně hraničilo s úplnou posedlostí, a Edith z něj

⁷⁴ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 92.

⁷⁵ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 93.

měla strach. Také to bylo její první setkání s homosexualitou, předtím nikdy nezažila, že by muž byl zamilovaný do jiného muže, a zřejmě si nebyla zcela jistá, co si o tom má myslet. Zatímco Edith s Jackem se vydali z baru domů, Lucien s Kammererem zůstali.

Druhý den ráno vtrhl do jejich bytu Lucien Carr. Edie popisuje, jak strašně vypadal. Jack ani Lucien jí neřekli, co se stalo a vyšli společně ven zbavit se Davidových věcí. Jack si musel být vědom toho, do čeho se zaplétá: „*Najednou se Jack otočil a vrátil se, aby mě políbil. Řekl, že bude chvíli pryč, ale že se zkusí vrátit před čtvrtou, kdy má začít hlídkovat na lodi.*“⁷⁶ Už v tuto dobu spolu Edith a Jack mluvili o sňatku, ani jeden však netušil, za jakých podmínek k němu dojde.

Jack se ten večer domů přeci jen vrátil. K uzavření manželství byly potřeba krevní testy obou partnerů a Jack najednou trval na tom, aby na ně oba okamžitě zašli. Edith byla potěšená, protože ještě netušila, co se za Jackovou náhlou aktivitou skrývá. Následující ráno si pro oba přišli policisté. Edith stále neměla tušení, co se stalo, na policii jí nikdo nic nevysvětlil, pouze ji obviňovali z toho, že spolu s Jackem bydlí nesezdaní, což Edith nejen rozčilovalo, ale také ponižovalo. Jejich byt označili za „hnízdečko orgií“, aniž by cokoliv z toho souviselo s případem, který měli vyšetřovat. Ve stejném nevědomí žila i Celine Youngová. Edith si dokonce nejdřív myslela, že Kammerer zabil ji, proto ji po výsledku okamžitě vyhledala. Pravdu se obě dozvěděly až z novinového článku.

Okamžitě začaly shánět peníze na kauci. Edith díky babičce zkontaktovala rodinného právníka a situaci začaly společně řešit. Advokát pro ně ale neměl dobré zprávy – Lucien měl být souzen za vraždu a Jack za účast na trestném činu. Byla však jedna možnost, jak Jacka dostat na kauci z vězení ven. Kauci za něj mohla zaplatit jeho manželka.

Edithina rodina neměla Jacka v lásce. Nebrali vážně jeho sen o kariéře spisovatele, viděli ho spíše jako příživníka. Edith s Jackem měli našetřené peníze, ale na kauci to nestačilo. Edie proto nakonec požádala svou matku o finanční výpomoc, tvrdila jí, že se měli brát tak jako tak a že jí Jack peníze co nejdříve vrátí. Přestože šlo o svatbu účelovou, Edie začala shánět svatební šaty a nechtěla si přiznat, že jde především o peníze. Znovu a znovu se jí také vracela vzpomínka na její těhotenství a bála se, že už žádné děti mít nebude.

⁷⁶ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 101.

22. srpna 1944 došlo k uzavření manželství mezi Jackem a Edie. Jacka na radnici přivezli z věznice v Bronxu a za svědka mu šel policista, který ho doprovázel. Edith šla za svědkyni Celine. Dokonce jim bylo povoleno zajít po obřadu na oběd do restaurace. Jacka z vězení druhý den pustili a on se mohl vrhnout do manželského života.⁷⁷

4.1.5 Začátek konce

Jack byl najednou uvázaný. Nejenom manželským slibem, ale i tím, že dlužil Edithině rodině peníze. Nezávislost, která ho na Edie přitahovala, byla pryč. Navíc se ocitli zcela bez peněz, na svatební cestu jeli k Jackovým rodičům a odtamtud pokračovali k rodině Edie, kde měli chvíli žít a vydělat si peníze.

V knize *Ty to zvládneš* si i Edie všimá chladu, který začal prostupovat jejich vztahem. Ještě než odjeli, Celine jim doma uspořádala svatební večírek. Jack byl ale po celý čas protivný a rozhodně se nechoval jako zamilovaný novomanžel. Na líbáncích u rodičů se u Jacka prudce střídaly nálady, které jen odrážely jeho nerozhodnost v tom, co vlastně chce. Chvíli se k Edith choval s láskou a radostí z jejich společného rozhodnutí, zanedlouho na ni nemluvil a nevídal si jí. Nesvědčil jim ani život u rodičů, Jackova matka jim plánovala program na každý den a často se snažila dát Edie najevo, že se o svého syna postará lépe než ona. Jack příliš nevycházel se svým otcem a Edie ho také neměla ráda. O líbáncích se tak v tomto případě nedalo mluvit.

Edithina rodina neměla ze sňatku radost, ale snažila se novomanželům pomoci. Matka jim poskytla pokoj v jejím domě a otec slíbil, že pomůže najít Jackovi zaměstnání. Jack se nakonec dostal k práci, kde kontroloval kuličková ložiska a ušetřil tolik, že byl schopen na konci prvního měsíce celou částku splatit. Jack se u rodičů Edie necítil dobře, navíc mu často psala jeho matka, která se nedokázala smířit s tím, že „přišla o syna“. Po měsíci manželství tak začal plánovat svůj návrat do New Yorku, ve kterém s Edie už nepočítal.

Nejprve se nechal opět povolat na loď, ale brzy ho z ní vyhodili. Edie se pak dozvěděla, že žije nedaleko Kolumbijské univerzity a píše svou první knihu *Maloměsto*,

⁷⁷ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 95-150.

Velkoměsto. Edith si po celou dobu myslela, že Jack jen potřebuje prostor k psaní a že odloučení s jejich vztahem nijak nesouvisí. Dokonce se za ním do New Yorku vydala a snažila se navázat na předchozí společný život. Jack už ale začal mluvit o zrušení manželství, rozvod zdůvodňoval tím, že nedokáže být pro Edith takovým manželem, jakého si ona zaslouží. Přesto Edie manželství nevzdávala a zůstávala kvůli Jackovi v New Yorku. Přišla doba, kdy začali všichni více pít a přestali pracovat. Jediná Edith měla práci a živila Jacka i jeho přátele. Netrvalo ale dlouho a Edie pochopila, že se Jack změnil a jejich vztah je už jen o využívání. Proto se jednoho dne sbalila, odešla nejdříve k babičce, a poté odjela do Michiganu.

Žádost o rozvod nakonec podala ona sama 18. září 1946. Jack pak v jednom z dopisů Nealovi napsal: „*Moje žena, pokud to nebude znovu Edie, jí bude podobná..nevázaná..potřeštěná..atd..královna šílených barů, ale zároveň i přívětivá hospodyně.*“⁷⁸ Jack si zcela jistě uvědomoval, koho v Edie ztratil. Po rozvodu se spolu několik let neviděli. Až nadešel rok 1949, kdy Jack jel stopem přes Detroit a zastavil se u Edith, aby od ní vyprosil nějaké peníze. Ta byla v práci a její matka ho rázně vyprovodila z domu. Poté spolu navázali telefonický kontakt, který přetrvával až do Jackovy smrti. Jack volal domů k Edie v noci často opilý a ona se stala jediným člověkem, který mu telefon ihned nepoložil. Nikdo jiný s ním tolik trpělivosti nikdy neměl.

4.1.6 Konec

Je zajímavé, že Edithino vyprávění začíná na samotném konci Jackova života. První kapitola knihy *Ty to zvládneš* popisuje totiž jeho pohřeb. Celé ty roky po rozvodu žili oba naprosto odlišným životem, přesto jeden o druhém věděli a nezanevřeli na sebe. Obdivuhodné je to především ze strany Edie. Jak se zhoršoval Jackův alkoholismus, zhoršovaly se i jeho telefonické hovory. Když mu telefon zvedl některý z Edithiných partnerů, začal na něj křičet, ať okamžitě „vypadne z postele jeho ženy“. Edie potom seděla dlouhý čas u telefonu, aby Jacka uklidnila. Když se Edie dozvěděla o vydání knihy *Na cestě*, vyhledala Jacka, aby mu pogratalovala. Ten se jí snažil přesvědčit, že je to jen ona, o kom pořád sní a koho skutečně miluje.

⁷⁸ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 183.

Edith se v životě ještě dvakrát vdala, ani jedno manželství ale dlouho nevydrželo. Ještě v září 1969 se Jack po Edie sháněl a zval ji, aby za ním přijela na Floridu. Zásadně proti byla ale jeho tehdejší manželka Stella a setkání se tak už nikdy neuskutečnilo. V posledním dopise, který Edie od Jacka dostala, stálo: „*Milá Edith, spolu s matkou a ženou jsme dospěli k závěru, že bys sem neměla jezdit. Nemáme pro tebe pokoj a já jsem tak zubožený (kýla), že sotva vidím, sotva chodím a nemyslím ti to logicky. Telegram neplatí. Tohle je špatná doba pro nás oba. Jack. Ty to zvládneš.*“⁷⁹

22. října 1969 se Edie dozvěděla o Jackově smrti ve večerních zprávách. Jak sama popisuje, na tuto zprávu reagovala divně. Přepadl ji náhlý pocit, že se k Jackovi musí okamžitě dostat. Začala si balit věci a oblékat si sukni, kterou na ní měl Jack nejraději. Ještě na cestě jí stále nedocházelo, že nejede na návštěvu, ale na pohřeb. Po celou cestu do Lowella se jí v hlavě honily vzpomínky, a když dorazila na místo, dolehla na ni plná míra jejího smutku. Znovu se setkala s Allenem Ginsbergem, seznámila se také s vdovou, která vyjádřila lítost nad tím, že jim neumožnila poslední setkání. Pohřeb nesla Edie velmi těžce, především kvůli novinářům, kteří zcela zastiňovali hosty a kladli nevhodné otázky. Jen jí a Allenovi bylo jasné, že s Jackem odešel i kus jich samotných.⁸⁰

4.1.7 Ty to zvládneš...

Edithina kniha je vzácným svědectvím života s Jackem Kerouacem a ostatními beatníky. Edith vybírá pro svá vyprávění ty nejzajímavější příhody. I po tolika letech si vybavuje naprosté detaily, které čtenáři ještě více zpřístupňují svět beat generation. Otázkou však zůstává, nakolik je ovlivněna svým věkem a nostalgií, s níž knihu psala. Nazývala by opuštění Jacka největší chybou svého života o deset let dříve?

Jako čtenářce -ženě- mi je Edith občas líto. Musím se pak sama sebe ptát, zda za její naivitou stála skutečná láska k Jackovi, nebo nedostatek životních zkušeností. Já se však přikláním spíše k první možnosti. Edith přečetla všechny Jackovy knihy, ze kterých se dozvěděla, že není takovým, jakým se zpočátku zdál. Přesto pro něj zůstala oporou a nikdy

⁷⁹ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 191.

⁸⁰ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 17-27.

se k němu neobrátila zády. To samé se nedá říct o Jackovi. Není větší síla právě v umění odpouštět?

Jack byl do Edith skutečně zamilovaný. Byla to pohledná tmavovláska, která si dokázala vytvořit svůj vlastní názor a stát si za ním, což se o ostatních dívkách ve čtyřicátých letech říct nedalo. Byla „královnou večírků“, ale nechyběla jí ani dívčí plachost. Nebála se projevit fyzickou touhu, sex pro ni nebyl tabu a v mužské společnosti se chovala naprosto přirozeně. Nečekala od mužů, že budou dokonalí, a na oplátku požadovala pochopení, které se vztahovalo k její často spíše mužské práci, lásce k automobilům a neschopnosti sedět doma a čekat na svého muže. V mnoha ohledech byla Edie velkou průkopnicí, povedlo se jí skloubit ženskost s nezávislostí a touze po životě.

Přesto ale věřila v manželství, těšila se na společnou budoucnost s Jackem a toužila po určité životní jistotě. Tato její stránka už pro Jacka nebyla tak přitažlivá. Manželství vnímal jako příliš oficiální, a ačkoliv celý život toužil po domově, nebyl schopný ho vybudovat a udržet. Neuvěřitelná je podpora, které se Jackovi od Edith dostávalo. Nebránila mu v odjezdu na moře, ani ve výletech za přáteli. Když potřeboval psát, živila celou domácnost sama. V jejich bytě se mu snažila připravit takové podmínky, aby se doma cítil co nejlépe. Po Jackově zatčení začala okamžitě shánět prostředky a pomoc, aby ho z vazby dostala. Oproti tomu se nám může zdát to, co jí dával Jack, zanedbatelným.

Romantický příběh končí skutečně svatbou. Od té chvíle sledujeme Jackův osobní boj, ve kterém nakonec zvítězí ta „horší“ strana. Kdyby ale s Edie zůstal, nejspíš by nikdy nevznikl román *Na cestě* ani další knihy. To si uvědomuje i sama Edith. Ačkoliv v úvodu knihy lituje svého odchodu od Jacka, nešlo to jinak. Zajímavé je, že Edith mluví o jejich rozchodu, jako by jeho iniciátorem byla ona. Ve skutečnosti to ale bylo naopak a Jack v New Yorku její existenci zcela přehlížel. Jeho chování se čtenáři může zdát naprosto neomluvitelné. Pravdou ale je, že k Edith byl upřímný, avšak ona nechtěla o konci manželství slyšet a dlouho předstírala, že mezi nimi žádný problém není. Jack takovému chování nerozuměl a nechtěl její naděje nijak podporovat.

Vliv na jeho rozhodnutí mělo také to, že začal zkoušet drogy a čím dál častěji se uchýloval k alkoholu. Najednou mu svět přišel „barevnější“ a netoužil po klidu, který mu nabízel život s Edie. Nové prostředí ho zcela vtáhlo. Od manželského života se lišilo

naprosto ve všem. Edith byla trpělivá a čekala, až Jackovo bláznění skončí. Došlo jí ale, že po chvíli klidu se Jack vrhne do dalšího, a rozhodla se ho předstihnout alespoň v podání žádosti o rozvod. Paradoxní je, že Jackova druhá manželka Joan byla úplným opakem Edith a sama se zasloužila o to, že Jack pocítil zklamání z manželčiny nevěry a jeho ego utrpělo značnou ránu. Jack pak mohl jen zpytovat svědomí za své předchozí chování k Edie.

Na knize není zajímavý pouze pohled na vztah Edie a Jacka, ale rovněž vylíčení ostatních osobností beat generation Edithinými očima. Všimá si Allenovy citlivosti a touhy každému pomoci, obdivuje inteligenci Joan Vollmerové a pozoruje magickou přitažlivost Luciena Carra. Instinktivně popisuje každého, s kým se v Jackově společnosti setkala. Nejhodnotnější je ale popis Jackova přerodu z introvertního studenta Kolumbijské univerzity v beatníka, pro kterého neexistují hranice.

Edith nejenže stála za zrodem beat generation, ale také nejvíce odnesla Jackovo hledání sebe samotného. Čtenáři dochází, že jí nechtěl záměrně ubližovat, ale nevěděl si sám se sebou rady a Edie bohužel fungovala jako hromosvod všem jeho náladám. Z knihy *Ty to zvládneš* lze vycítit, že Edie celý život milovala muže, kterým byl Jack před jejich svatbou, ne muže, kterým se stal ve společnosti ostatních beatníků. Sama popisuje konec jejich vztahu takto: *„Jako jediná jsem pracovala, takže jsme většinou žili o chlebu s majonézou. Všichni začali víc pít a Billův nový kamarád Huncke přinesl na scénu drogy. Jack toto období pojmenoval rokem „bídne a zlé dekadence“. Začal se stále častěji zmiňovat o rozvodu a já začala mít dojem, že si našel někoho jiného. V květnu už jsem celé té situace s Jackem i únavného zaměstnání, ve kterém jsem vydělávala na všechny ostatní, měla po krk.“*⁸¹ Toto není vyjádření ženy, která by slepě milovala a trpěla. Edie věděla, koho vedle sebe má a že život s Jackem nebude lehký. Přesto si ho vybrala.

Edie zemřela v roce 1993. Její kniha byla vydána až v roce 2007 vydavatelstvím City Lights Books. Kniha *Ty to zvládneš* je vzpomínkou ženy, která dokázala hluboce milovat, postarat se o sebe a nikdy se nevzdat. Zároveň nám poskytuje zcela nový pohled na Jacka Kerouaca – pohled milující, ublížený i smířený. Ženy, které se pohybovaly ve společnosti beatníků, měly společnou jednu věc: věděly, že své muže nezmění a ani se o to nepokoušely. Velmi se mi líbí slova Billa Morgana v předmluvě k Edithině knize: *„Ženy*

⁸¹ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 182.

spojené s beatníky se však provinily tím, že své životy prožívaly a nepsaly o nich. Většina žen této generace se svými postoji od mužů nelišila. Objevovaly sexuální svobodu, svobodu projevu i jazz, ale zároveň se musely zhostit tradičních rolí, jako je vytváření domova a zakládání rodiny. Právě ženy, ne muži, musely za sexuální svobodu platit. Byly těhotné, chodily na potraty nebo své děti vychovávaly samy bez opory, zatímco muži se bez závazků vydávali vstříc novým zážitkům. Žena se ve čtyřicátých letech nemohla jen tak vydat na cestu jako muž. Aby si muži mohli užívat plné svobody a hledat vlastní duchovní pravdy, potřebovali matky, manželky nebo přítelkyně, které se staraly o jejich každodenní potřeby.“⁸²

4.2 Carolyn Cassadyová

„Cari, tohle je Neal Cassady. – Jen jsem na něj beze slova zírala, zmatená tím, jak mi legenda náhle ožila před očima. Neal mi pokývl a v témže okamžiku mi pátravý pohled jeho modrých očí dal pocítit, že si mě důkladně prohlédl. V duchu jsem Billa proklela, že mě předem nevaroval. Tohoto muže sice předcházela zvláštní pověst, ale já jsem na jeho vzhled nebyla připravená – ani ne tak pokud šlo o fyzickou stránku – ta nebyla nijak výjimečná – jako o jeho oblečení. Nebylo sice doslova „páskovské“, ale mělo takový přídech, a já jsem do té doby něco takového viděla jen na plátně. Dodávalo to jeho vzhledu zvláštní nebezpečný půvab, zdůrazněný tričkem s obnaženou svalnatou šíjí.“⁸³ Carolyn zaznamenala své vyprávění v knize *Na cestě s Deanem: 20 let s Cassadym, Kerouacem a Ginsbergem*. Tato velmi obsáhlá kniha umožňuje čtenáři poznat nejen Neala a Carolyn, ale také spoustu dalších lidí, kteří se kolem nich během dvaceti let pohybovali. Poprvé ji vydalo nakladatelství Harper Collins Publisher v roce 1991. Carolyn přežila všechny beatníky. Díky životu s nimi se stala silnou ženou, která se dožila krásných devadesáti let. Carolyn jako autorka se od Edith velmi liší. Její vyprávění je stejně jako u Edie protkané nevysvětlitelnou láskou, zároveň ale dokáže být kritická k sobě i Nealovi. Obdivuhodná je její schopnost neodsuzovat a nedávat věci nikomu za vinu. Její kniha je zdařilá i po jazykové stránce, čtenáře svým vyprávěním dokáže zaujmout, a ačkoliv je kniha poměrně rozsáhlá a příběh

⁸² KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 13.

⁸³ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 11 - 12.

je skutečně „pouze“ vyprávěním, nepostrádá spád a tajemství. To ovšem nechybí ani její autorce.

4.2.1 Rok 1947

Carolyn se narodila 28. dubna 1923 v Michiganu. Její rodiče byli oba učitelé a své děti vychovávali pevnou rukou ve velmi konzervativním duchu. Když se celá rodina přestěhovala do Nashvillu v Tennessee, Carolyn se zaměřila na výtvarné a divadelní umění, které se stalo její celoživotní vášní. V malování se zaměřovala především na portréty, v knize dokonce najdeme její portrét Neala z roku 1951 nebo portrét Allena Ginsberga z roku 1954. V roce 1943 odešla studovat do New Yorku, kde naplno rozvinula svůj zájem o kulturní život a navazovala styky s lidmi z umělecké oblasti. Během války dokonce pracovala jako poradkyně u armády. Po válce v roce 1945 se přestěhovala do Denveru, kde studovala divadelní a výtvarné umění na Denverské univerzitě.

V této době se často stýkala s Billem Tomsonem, který se ji usilovně snažil zaujmout. Právě on jí často vyprávěl příhody, které zažíval jeho přítel Neal Cassidy. Carolyn si myslela, že si Bill vymýšlí, Nealův život jí přišel zmatený a nereálný. V březnu roku 1947 jí však na dveře zaklepal Bill i s Nealem. Na počátku této kapitoly jsem citovala první dojem, který Neal na Carolyn udělal. Zcela se vymykal mužům, s nimiž se Carolyn do té doby stýkala. Přišel do jejího bytu, přesunul se ke gramofonu a začal si pouštět desky. Neal hudbu miloval a svým prožitkem dokázal nakazit celé okolí. Není divu, že v porovnání s ním působili všichni ostatní trochu jednotvárně.

Carolyn se Neal líbil, ale držela se stranou, protože byl stále ženatý s LuAnn a téměř o tři roky mladší než Carolyn. Večer se však všichni znovu sešli v bytě u Carolyn, tentokrát Neal přivedl i svou ženu LuAnn. Carolyn se na jednu stranu ulevilo, že se tím vše vyřešilo, nechtěla si komplikovat život někým, jako byl on. Zajímavé je, jak zpočátku Carolyn vnímala Nealovu ženu: *„LuAnn naopak překypovala veselím. Ten večer se mi nezdála nijak zvlášť hezká. Nazrzlé vlasy měla uprostřed rozdělené pěšinkou a stažené do spony na krku, neslušelo jí to a dohadovala jsem se, že se asi snaží vypadat starší než na svých šestnáct. Šaty na ní volně visely, takže se nedalo poznat, jakou má postavu. Ať jsem se snažila sebevíc,*

*nespatřovala jsem v ní ten typ dívky, který by si Neal při své inteligenci, vzdělání a zdvořilém vystupování vzal.*⁸⁴ Čtenář si při četbě knihy často klade otázku, kdy Carolyn své vzpomínky sepisovala. Některé okamžiky jsou popsány tak, jako by je zaznamenala ještě v ten den, kdy se staly, a Carolyn se tak vůbec netýkal časový odstup, který by její vzpomínky pozměnil.

Když večírek u Carolyn skončil, všichni se odebrali domů a Carolyn se začala chystat ke spánku, Neal však znovu zaklepal na její dveře. Tvrdil, že už s LuAnn nežijí a že ho vyhodila z hotelu. Carolyn ho u sebe nechala přespat a Neal se stal součástí každého jejího dne. Pomáhal jí tvořit věci do školy, povídal si s ní o umění, vyprávěl jí svůj život. Netlačil na ni a Carolyn měla pocit, že ho sex nijak nezajímá a že jejich vztah je založený především na intelektuální úrovni. Netušila, že když odchází z jejího bytu, tak utíká k LuAnn na hotel a slibuje jí společný život. Carolyn prohlédla až po několika letech: *„Neal mi však přes svou upřímnou a nevinou fasádu neříkal o všem, co dělal, když nebyl se mnou. Dozvěděla jsem se o tom až dlouho potom, co jsme se vzali, částečně z knih Jacka Kerouaca a částečně z dopisů, které psal Jackovi a Allenu Ginsbergovi. Tohoto poznání se mi dostalo v sérii elektrických šoků.*⁸⁵ Zjištění, že jste si vzali zcela jiného člověka, než jste mysleli, musí být velmi kruté.

Neal nic netušící Carolyn často vyprávěl o Allenu Ginsbergovi. Ten za nimi nakonec v červnu do Denveru přijel. Carolyn nevěděla, že je do Neala zamilovaný a Allenova plachost a upřímnost jí byla velmi sympatická. Carolynin a Nealův intimní život nebyl uspokojující ani pro jednoho. Carolyn v Nealovi marně hledala něžnost, nelíbila se jí jeho živočišnost, Nealovi zas nestačila pouze jedna žena. Allenova návštěva všechny stmelovala, Carolyn si ho velmi oblíbila a v jeho společnosti se uvolnila. Poprvé s Nealem vyzkoušela benzedrin, vždycky si ale od drog dokázala udržet odstup, zvláště když viděla, jak kvůli nim lidé kolem rychle a špatně končí.

Během Allenovy návštěvy požádal Neal Carolyn o ruku. Stále byl ještě formálně ženatý s LuAnn, sliboval ale, že situaci rychle vyřeší. Carolyn si uvědomovala, že se zapletla do pavučiny, kterou kolem ní spřádal. Neal ale její pochyby přehlížel a choval se tak, jako by mu řekla jednoznačné „ano“. Carolyn stále žila v naprostém nevědomí, kdo Neal vlastně je. Všimla si ale, že je čím dál častěji náladový. Netušila však, že jeho špatnou náladu

⁸⁴ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 15 – 16.

⁸⁵ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 23.

způsobuje fakt, že nestíhá přebíhat mezi ní, Allenem a LuAnn. Carolyn bylo procitnutí naservírováno zcela bez obalu a na rovinu, jako ostatně vše po zbytek jejich vztahu. Událost, která změnila její pohled na Neala, popisuje takto: „*Po špičkách jsem vyšla po schodech, a protože jsem ho chtěla překvapit, opatrně jsem vzala za kliku. O překvapení se postaral on. Scéna, která se přede mnou objevila, mě ochromila tak, jako kdybych narazila hlavou do zdi. V naší posteli spali nazí LuAnne, Neal a Allen, v tomto pořadí. Neal zvedl hlavu a něco zamumlal, ale to už jsem klopytala po schodech ven.*“⁸⁶

Během několika měsíců roku 1947 se Carolyn obrátil život naruby. Zamilovala se do muže, který si ji chtěl vzít, ale zároveň nedokázal opustit svou bývalou ženu a přítele. Carolyn se vydala s několika přáteli na výlet na západ a slíbila si, že Neala už nikdy v životě neuvidí.

4.2.2 Jen ty a já

Neal se ale nehodlal vzdát. Psal Carolyn dopisy, kde jí vysvětloval, jak je těžké žít ve vlastním těle. Přátelé Carolyn se ji snažili vtáhnout do jejich světa, ale jí bylo jasné, že celou bytostí touží jen po Nealovi. Našla si bydlení v San Franciscu a Neal tam za ní za pár týdnů přijel. Přivezl s sebou zásoby marihuany a přesvědčoval Carolyn, ať ji také zkusí. Když souhlasila, sliboval jí, jak už bude vše jen dobré, jak už budou jen spolu...“jen ty a já“.

Netrvalo ale dlouho a za dveřmi jejich bytu se opět objevila LuAnne. Carolyn si všimla, že se za těch několik měsíců naprosto změnila: „*Tahle LuAnn ovšem nebyla tím děvčátkem s copánky, které jsem viděla posledně. Stála tu krásná, kultivovaná mladá žena, dobře oblečená a elegantní. Oříškově hnědé oči zastíněné černými řasami, hladounká pleť, vlhké rudé rty v nádherném úsměvu odhalujícím zářivě bílé zuby, to vše zarámováno bohatým límcem z bílé lišky. Byla úžasná.*“⁸⁷ Carolyn přistoupila na hru a přátelsky LuAnne přivítala, což Nealovi vyrazilo dech. Najednou se on sám stal obětí svých lží.

Další velké zprávy na sebe nedaly dlouho čekat. Carolyn byla těhotná. Na Neala bylo změň moc, psychicky se zhroutil a přemýšlel o sebevraždě. Nakonec se Carolyn starala

⁸⁶ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 36.

⁸⁷ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 46.

nejen o peníze a své těhotenství, ale také o svého budoucího manžela. LuAnne ho přiváděla k šílenství, hrála si s ním jako kočka s myší, bál se, že bude špatným otcem, a mrzelo ho, že se ve zlém rozešel s Allenem. Dokázal se ale vzpamatovat a konečně se rozvést s LuAnne. Svatba Neala a Carolyn proběhla 1. dubna 1948 na radnici bez přítomnosti hostů. Jen oni dva. Neal se skutečně snažil usadit. Našel si práci u jižní pacifické dráhy, trávil tak hodně času mimo domov, ale vydělával slušné peníze. Carolyn však zůstala v pronajatém pokoji těhotná a zcela bez peněz. Nepropadala smutku a snažila se vymyslet, jak sobě, Nealovi i dítěti zařídit skutečný domov.

Prvním dítětem Carolyn a Neala se stala Cathleen Joanne Cassadyová. Neal vyvrátil všechny Carolyniny pochybnosti a dcera ho naprosto pohltila. Nadšení však netrvalo dlouho.

4.2.3 Překvapení

Neal za všechny těžce našetřené úspory koupil nového Hudsona. Carolyn se o tom vůbec nezmínil, vybral peníze, naplánoval si cestu a nevěděl, co má své ženě říct. Snažil se jí vysvětlit, že je to překvapení, že nové auto je dárkem pro ni. Carolyn nechápala, jak může být najednou tak sobecký a nakonec ho z domu vyhodila. „*Můj strach vystřídala zlost. Něco se ve mně zlomilo. Na ten pocit fyzické bolesti...v hlavě? V srdci? Kde vlastně? jsem nikdy nezapomněla. Veškerá disciplinovanost mé rané výchovy – vždycky se ovládat, podrobit se, nikdy nikomu neublížit, nikdy neříkat nic hrubého nebo ponižujícího – to všechno najednou povolilo jako prasklá hráz.*“⁸⁸ To byl však jen počátek všech Nealových odchodů.

Blížily se Vánoce, Carolyn byla sama doma s malou Cathy a bez jakýchkoliv úspor. Neal ujížděl osm set mil denně a Carolyn netušila, jestli se někdy vrátí. Navíc zjistila, že čeká druhé dítě. Ta nejhorší zpráva měla ale teprve přijít. Na začátku roku 1950 Carolyn zvedla telefon a uslyšela ženu, která říkala: „*Ahoj! Carolyn? Tady je Diana Hansenová, New York. Předpokládám, že ti Neal řekl, že tady se mnou žije? Jak se máš? Jak se má Cathy?*“⁸⁹ Carolyn samozřejmě netušila vůbec nic.

⁸⁸ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 70.

⁸⁹ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 102.

Neuvěřitelné bylo, že i Diana byla v tuto dobu také těhotná. Carolyn nechtěla věřit tomu, co slyšela. Přesto dokázala zachovat chladnou hlavu a telefonát s Dianou v klidu dokončila. Diana volala především kvůli rozvodu, zajímalo ji, jestli bude Carolyn souhlasit. Ta ale chtěla mluvit výhradně s Nealem, který se rozhovoru s ní vyhýbal. Nakonec bylo rozvodové řízení zahájeno měsíc po narození Nealovy druhé dcery Jami.

Rozvodu se Neal osobně neúčastnil. Ženil se v té době v Mexiku.

Carolyn čelila každodenním telefonátům od Diany, která si z ní zcela bez studu udělala důvěrnici. Carolyn byla natolik slušná, že ji nikdy nedokázala odmítnout. Intuice jí nejspíš napovídala, že Diana si za chvíli projde stejným trápením jako ona. A skutečně. Téměř po roce Neal zazvonil u Carolynina domu.

Neal požádal, aby se mohl ke své první rodině vrátit. Carolyn se snažila být neoblomná. „*Neale, s něčím takovým si můžeš dát pohov. Na takové city je pozdě. Máš samozřejmě právo vidět své děti, jestli chceš. Cathy nepoznáš a Jami jsi nikdy neviděl.*“⁹⁰ I když Neal své úsilí ještě zdvojnásobil, Carolyn mu nedovolovala nastěhovat se zpátky. Nedokázala mu odpustit, že si vytvořil druhou rodinu. Diana ji navíc dál terorizovala po telefonu a vyhrožovala, co všechno se stane, pokud se k ní Neal nevrátí. Neal se k ní už nikdy nevrátil. Carolyn došlo, že ačkoliv nebude nikdy jedinou ženou v jeho životě, není schopná milovat nikoho jiného.

4.2.4 Návštěva

Po krátké době, co se k sobě Neal a Carolyn vrátili, čekala Carolyn třetí dítě. Jejich rozvod nenabyl právní platnosti, zůstali tedy manželi i po oficiální stránce. Po dvou holčičkách přišel na svět chlapec – John Allen. Neal se vrátil do starých kolejí a užíval si svých dětí i manželky. Na začátku ledna 1952 Cassidyovým do života vpadl Jack Kerouac.

Jack se akorát rozešel se svou druhou manželkou Joan a hledal útočiště, kde by mohl nerušeně psát. Neal mu nabídl, aby u nich obýval pokoj v podkroví, kde ho nikdo nebude rušit. Jack jako by najednou našel rodinu, kterou neměl. Děti si ho velmi oblíbily, zvláště malá

⁹⁰ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 105.

Jami se do Jacka zamilovala. Zpočátku se Jack s Nealem chovali, jako by Carolyn v domě ani nebyla. Toulali se po nocích, povídali si jen jeden s druhým, až situace vygradovala v den Nealových narozenin. Jack trval na tom, že spolu půjdou do města, a když se ráno vrátili, vedli si s sebou prostitutku. Carolyn stála ve svém domě v županu a natáčkách a všechen vztek, který v sobě celou dobu držela, vybublal na povrch. Dívku vyhodila a oba muže začala naprosto přehlížet.

Zatímco Neal se choval normálně, Jack se zavřel do svého pokoje a nevycházel. Trápilo ho, co Carolyn způsobil a nakonec jí napsal omluvný vzkaz: „*Tak upřímně, jak to jen dokážu, se omlouvám za fiasko té bláznivé tragické soboty, kdy měl Neal narozeniny – došlo k tomu proto, že jsem byl opilý – prosím odpusť mi, Carolyn, už se to nikdy nestane.*“⁹¹ Jack začal být ke Carolyn mnohem vnímavější a přátelštější. Když byl Neal v práci, často si spolu večer otevřeli láhev vína a povídali si. Jack se jí najednou začal věnovat mnohem více než její muž.

Neal ale změnu v Jackově chování zaznamenal. Proto když jednou odjížděl za prací, doporučil Jackovi, aby nedělal nic, co by nedělal on. Carolyn jeho slova urazila, a když Neal skutečně odjel, Jacka svedla. Začali tak vztah, který trval několik let, aniž by narušoval Carolynino manželství. Děti byly na Jacka zvyklé, Neal se neodvažoval zasáhnout, protože věděl, že by Carolyn oprávněně argumentovala jeho nespočetnými nevěrami. I když už Jack u Cassadyových nebydlel, za Carolyn se často vracel. Byla to také ona, která se ho snažila zachránit ze spárů alkoholu, protože s Nealem se už nebavil. Čtenáři přijde, že Carolyn skutečně často lituje toho, že Jacka nepoznala dřív. Jack byl uzavřenější než Neal, byl ke Carolyn mnohem něžnější a dokázal jí naslouchat. Měl všechno to, co jí u jejího muže chybělo. Sama popisuje vzniklou situaci takto: „*Jakmile si oba muži na tuto situaci zvykli, zbavili se zábran a přicházeli za mnou do kuchyně. Zatímco jsem vykonávala domácí práce, četli si navzájem Shakespeara a četli nahlas, přičemž čtení přerušovaly bouřlivé diskuse a rozborly. Ráda jsem je poslouchala a plnila jejich hrnky. Už jsem neměla pocit, že jsem zanedbávaná. Obraceli se ke mně s poznámkami, občas na mě pamatovali s úsměvem nebo pohlazením, někdy mě žádali o názor.*“⁹² Jack se tak stal pevnou součástí jejich rodiny.

⁹¹ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 137.

⁹² CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 143.

Allen Ginsberg psal Cassadyovým často dopisy a snažil se najít si ke Carolyn cestu. Záviděl přátelům, že spolu tráví tolik času, a chtěl se k nim připojit. Uvědomoval si, jaký šok Carolyn způsobil a v dopisech ji často prosil o odpuštění: „*Milá paní Cassadyová, jak se pořád máte...jak to teď vidím, myslím, že jste si zažila své, a vždycky mi bylo líto, že jsem k vašemu strádání přispěl...příliš hořké a nedá se odpustit? Doufám, že ne.*“⁹³ Carolyn byla rozhodnutá, že Allenovi odpustí. Dokázala se do něj vžít a rozuměla jeho pocitům. Dokonce si uvědomovala, že pro něj musí být těžké vidět ji s Nealem, do kterého byl tolik zamilovaný. Na osobní setkání sice ještě nebyla připravená, ale bylo jisté, že Allena do svého domu jednou pozve.⁹⁴

4.2.5 Dům v San Jose

Neal vydělával u dráhy dobré peníze a Carolyn se začala dívat po větším domě, který by jejich velké rodině vyhovoval. Nakonec našli starší dům téměř na samotě na jihu San Jose. Carolyn se vrhla do zabydlování nového domova, Neal se naopak čím dál častěji ztrácel na cestách do San Francisca, které odůvodňoval tak průhlednými záminkami, až to Carolyn uráželo. Rozhodla se bojovat svým vyrovnaným způsobem a začala studovat psychologii. Zčásti proto, aby lépe porozuměla Nealovi, ale především proto, aby se dokázala ovládat a rozuměla sama sobě. Nealovi připadaly její snahy směšné. Když na něj ale začala uplatňovat některé teorie, vyděsil se. Nebylo mu příjemné, že jeho žena ho začíná znát lépe, než on sám sebe.

Jejich dům se stal středem setkávání Nealových i Carolyniných přátel, na návštěvu se často vracel Jack i jiní literáti. Carolyn byla trpělivou a pozornou hostitelkou. Zatímco přátelé k nim rádi přijížděli, Neal čím dál častěji odjížděl. V duchu své nové psychické přípravy si z toho Carolyn snažila nic nedělat. Věděla, že se zase vrátí. Dokonce byla připravená i na Allenovu společnost. „*Allen se zdráhal ukázat mi zápisník, plný milostných básní na Neala, ale mně se zdály krásné, necítila jsem se nijak ohrožena a důvěřovala jsem tomu, co napsal před několika lety, totiž že překonal svou sexuální touhu po něm. Věděla jsem také, že Zelený automobil je báseň o jejich dřívější lásce, a věděla jsem také, kolik pro*

⁹³ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 155.

⁹⁴ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 129 – 193.

*Allena znamená.*⁹⁵ Carolyn už pochopila, že si vzala muže, který jí nikdy nebude věrný, ale který dokáže v lidech probudit takové city, že si je k sobě přiváže navždy.

Když se pak Allen přemístil do San Franciska, Neala to táhlo za ním. Poznal tam Natalii Jacksonovou, s kterou zfalšoval Carolynin podpis v bance a opět vybral všechny rodinné úspory. Čtenáři se nechce věřit, že Carolyn zachovala tak chladnou hlavu, a když Natalie spáchala sebevraždu, pozvala Neala zpět domů. Přitom Neal s Natalií několik měsíců skutečně žil a domů se vracel jen pro peníze. Byla Carolyn skutečně schopná takového odpuštění, nebo se zkrátka smířila s tím, že bude navždy ona oporou svému muži a ne naopak? Pravdou je, že Carolyn v této době velmi pomáhal Jack. Vracel se k ní, nahrazoval dětem otce a Carolyn manžela. Nejspíš i díky němu pro ni bylo snazší tuto situaci překonat.

Carolyn se od psychologie zaměřila na Boha. Chodila na různé přednášky, věřila, že život neřídíme my, ale něco „nad námi“. Svým nadšením nakazila i Neala, který v modlitbách spatřoval možnost, jak ulevit svému svědomí. Jackovi právě vycházela kniha *Na cestě* a zdálo se, že všichni alespoň na chvíli pocítí klid a štěstí. Carolyn si ve své knize okamžitě všímá zhoršení Jackova stavu, jehož po vydání *Na cestě* nebylo možné zastihnout střízlivého. Chvilkový pocit štěstí se tak změnil v tušení blížícího se konce.

4.2.6 Vězení

Když Neal jednoho dne přiběhl velmi nervózní domů, Carolyn vycítla problém. Neal odcházel na vlak, vtom u něj zastavilo auto a dva muži mu nabídli, že ho na nádraží odvezou. Neal jim dal na oplátku několik marihuanových cigaret, které s radostí přijali. Až ve vlaku mu došlo, že to byli nejspíš policisté. Jeho intuice ho nezklamala a druhý den si pro Neala skutečně přišli. Carolyn nechápala, jak mohou člověka jen tak odtrhnout od rodiny a pustila se s vervou do boje s úřady.

V novinách vyšel článek, který Neala líčil jako drogového dealera a násilníka. Naštěstí byl Neal oblíbený i mezi sousedy, kteří podobným nařknutím odmítali věřit. Carolyn vyhledal reportér z jiných novin a čtenářům podal zcela jiný pohled. Nezlehčoval

⁹⁵ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 204.

Nealovu vinu, pokládal si ale otázku, jestli není větším zločinem ponechat samotnou ženu s třemi dětmi bez jakýchkoliv příjmů. Carolyn pak zažila něco, čemu ještě dlouho odmítala věřit. Lidé jí začali vozit spoustu jídla a chodily jí dopisy s vyjádřením podpory. Společnosti se nelíbila nelidskost soudů, které kvůli „maličkosti“ způsobily rodině mnohem větší problém.

Soudy naopak chtěly udělat z Neala výstražný příklad. Kauce byla stanovena na dvanáct tisíc dolarů. Carolyn věděla, že pokud chce Neala z vězení vyplatit, musí zastavět všechno, co má – dům, pozemek, automobil. Rozhodla se, že to neudělá. Nevěřila, že když se Neal vrátí, zvládne všechno v přesných termínech splatit. Zároveň věděla, že jí odloučení prospěje, protože si dá život skutečně dohromady. Neal byl jejím rozhodnutím zdrcený, zapřísahal se, že jí to nikdy neodpustí a přestal s ní komunikovat.

Neal byl nakonec odsouzen ke dvěma rokům vězení. Když se smířil s trestem, došlo mu, proč Carolyn kauci nezaplatila. Trestala ho za všechno, co jí kdy udělal, a zároveň mu dala šanci, aby vymyslel, jak může všechno napravit. Neal jí začal psát, jeho dopisy byly plné lásky, víry v Boha i v budoucnost. Carolyn se snažila Nealův trest zmírnit, psala lidem na důležitých místech, hledala Nealovi práci, do které může nastoupit hned, jak se vrátí. Věřila, že dokáže začít znovu.

4.2.7 Další konec

Neal se z vězení vrátil v roce 1960. Oba se snažili zapadnout do starých kolejí. Nealovi ale vydrželo obletování rodiny jen chvíli. Jack začal více pít a Neal pomalu propadal drogám. Pořádal doma večírky, po kterých Carolyn nebyla schopná dát dům do původního stavu. Její trpělivost začala rychle vyprchávat. *„Když se Neal vrátil, ani jsem se nesnažila své znechucení skrýt. Záležitosti dospěly do takového stavu, že to přesahovalo mé schopnosti je zvládat. Zachmuřeně jsem mu řekla, že je načase se rozvést.“⁹⁶*

Neal dělal to, co už tolikrát – ignoroval Carolynino rozhodnutí. Několik dní byl bůhvídkde, aby pak přišel domů, jako by se nic nedělo. Carolyn už s ním ve svém životě nepočítala a snažila se vysvětlit svému okolí, že už nemůže dál. Přátelé ji překvapili

⁹⁶ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 304.

odpověďmi, že ji po celé ty roky obdivovali a že je její rozhodnutí správné. Nakonec ji Neal přeci jen trochu obměkčil a ona svolila k tomu, že pokud se dokáže zbavit závislosti na drogách, bude přemýšlet o zrušení rozvodu. *„Ale bylo už příliš pozdě. Zvýšil svou potřebu speedu a marihuany a bral i všechno ostatní, k čemu se dostal. Zoufale jsem ho pozorovala, jak polyká pilulky, které našel – nevěděl, k čemu jsou – a v následujících krátkých čtyřech letech jsem sledovala, jak s každým nádechem a douškem života pronásleduje smrt.“*⁹⁷ Neal už v této době vodil domů svou novou partnerku Annu, která za ním stála až do jeho smrti. Carolyn se jí snažila pomáhat, zároveň však byla ráda, že už není na jejím místě.

Neal se ale stále vracel „domů“. Když byl při smyslech, Carolyn to nevadilo, ale jakmile se přidal ke skupině Kena Keseyho a začal experimentovat s LSD, z domu ho vyhazovala. Do konce života nemohl pochopit, jak je možné, že nemá přístup do „svého domu a ke své rodině“. Carolyn se stala zpovědnicí Jackových opileckých nálad i Nealových drogových eskapád. Zpovzdálí sledovala, jak se dva muži jejího života dobrovolně ničí. Proto když zvedla 4. února 1968 telefon a dozvěděla se, že Neal je mrtvý, reagovala poněkud nezvykle: *„Díky Bohu. Konečně je volný.“*⁹⁸

*„Zpočátku jsem se cítila podivně osamělá a vzdálená jeho smrti, dokonce rozzlobená. Pak jsem si uvědomila, že jsem ani Nealovi, ani Jackovi nebyla nablízku, když umírali. Nad jejich odchodem ze světa bděly jiné ženy, ale ve svém životě jsem těmto dvěma mužům byla blíže, než kdokoliv jiný, koho jsem znala. Bylo to tak správně. Živé jsem je znala a žíví pro mě navždy zůstanou.“*⁹⁹

4.2.8 Na cestě s Deanem

Carolyn zemřela 20. září 2013. Zbytek života se věnovala práci v novinách a kulturní činnosti. V osmdesátých letech se přestěhovala do Velké Británie, kde žila až do své smrti.

Když člověk čte Carolyninu knihu, pokládá si spoustu otázek. Jak je možné, že zrovna Neal potkal takovou ženu? Kde brala tolik lásky a trpělivosti? Proč se tak dlouho snažila

⁹⁷ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 310.

⁹⁸ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 341.

⁹⁹ CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994. s. 348.

zachránit manželství? Ačkoliv nám Carolyn může přijít téměř jako svatá, sama to v knize vyvrací. Neuvěřitelně objektivně poukazuje i na své chyby, které ve vztahu s Nealem dělala. Vadilo jí, když vybublal na povrch její vztek a ona se přestala ovládat. Chtěla se mít vždy a za každé situace pod kontrolou, což se jí s Nealem nemohlo dařit. Uvědomovala si, že je na ní Neal svým způsobem závislý a občas toho ve svůj prospěch využila. Zajímavý je také fakt, že ačkoliv se podstatnou část života pohybovala ve společnosti, která ve velkém užívala drogy i alkohol, nikdy nepřekračovala své hranice a drog se skoro nedotkla.

Carolyn se tak stává velmi zajímavou osobností spojenou s beat generation. Pohybovala se v uměleckém prostředí, převážně ale v tom „středoproudovém“, do kterého muži kolem ní nepatřili. Na rozdíl od nich dokázala jednat s úřady, zařídit všechny potřebné věci a sehnat peníze. Dovedla hodiny mluvit s farářem i s Allenem Ginsbergem. Tolerovala přítomnost drog ve svém domě, ale sama je neužívala. Vychovala tři děti skoro sama, aniž by se spoléhala na něčí pomoc.

S tím je spojená i myšlenka, že Carolyn vztahem s Nealem nepomáhala jen jemu, ale také sama sobě. Nezávislá žena byla v tehdejší době naprosto ojedinělým úkazem. Carolyn vstupovala do manželství s Nealem s vidinou tradiční rodiny. Neal jí však plány zcela překazil a ona se přizpůsobila nejlíp, jak uměla. Možná i nevědomě pracovala na sobě, na svém vzdělání i osobnosti. Při četbě knihy cítíme, že Neala potkala jako naivní studentka a během let se z ní stala sebevědomá zásadová žena, která si stála pevně za svým názorem.

Může nám připadat, že dělala chybu, když Nealovi neustále odpouštěla. Je těžké rozumět rozhodnutím někoho jiného, ale Carolyn si svým jednáním byla vždy jistá. Velmi se mi líbí část, kdy Neal sedí ve vězení a uvědomuje si, že jeho manželka za něj odmítla zaplatit kauci. I kdyby se Carolyn chtěla mstít, nebo toužila po jiném druhu odplaty, nenašla by lepší trest než právě tento. Nealovi za dva roky zcela jistě došlo, co všechno udělal. Být někde sám jen se svým vlastním svědomím musí být nesmírně těžké. Možná právě to byl důvod, proč se pak Neal vydal na cestu, která jasně vedla jen ke smrti. Možná se sebou nedokázal žít.

Stejně jako Edithina kniha *Ty to zvládneš* je i *Na cestě s Deanem* velmi cenným svědectvím pro všechny, kteří se zajímají o beat generation. Carolyn byla jedním z nejbližších lidí Jacka Kerouaca, zprostředkovává nám na něj zcela jiný pohled než Edith.

S velkým smutkem a zároveň pochopením líčí jeho závislost na alkoholu, která vedla rovnou ke smrti. Představuje nám ho jako vnímavého a něžného muže, což se rozchází s popisem jiných žen. Velmi zvláštní je Carolynin vztah s Allenem Ginsbergem, který se z jejího „rivala“ rychle mění v jednoho z nejlepších přátel. Názory na Allena všechny lidi kolem beat generation spojují. Musel mít obrovskou schopnost naslouchat a pro každého tu být ve chvíli, kdy to bylo potřeba. Allen je tak skutečným „pojítkem“ beat generation, ačkoliv pro něj muselo být velmi těžké udržet tak „neudržitelné“ osobnosti pohromadě.

Carolyn je ve světě beat generation zjevením. Tato drobná blondátá žena se stala jejich múzou a zároveň člověkem, který se o ně staral. Neal i Jack se k ní vraceli ve chvílích, kdy toužili po domově. Dokázala nikoho nesoudit, nikdy neodmítla, když ji někdo žádal o pomoc. Prošla si spoustou situací, které si stěžít dokážeme představit, a vyšla z nich silnější než předtím. I když ji Neal hodněkrát zradil, nikdy nezahořkla a dál předávala lásku, kterou v sobě měla. Carolyn se objevuje ve spoustě Jackových knih. Nikde ale není popsána jako hrdinka, která umožnila, aby se z těchto mužů hrdinové stali. Nevíme, zda si to Neal s Jackem uvědomovali, ale bez Carolyn by se tak nejspíš vůbec nestalo.

4.3 Joan Vollmerová

Příběh a život Joan Vollmerové se od přechozích dvou žen zcela liší. Byla Edithinou kamarádkou, s Carolyn se ale nikdy nesetkala. Její život skončil v osmadvaceti letech. Nestačila nic sepsat, dozvídáme se o ní pouze z vyprávění jiných. Jen tak si můžeme dávat dohromady mozaiku jejího života a snažit se pochopit, co ji vedlo k jejím láskám, které ji nakonec zahubily. Těmi láskami byly drogy a William Burroughs.

4.3.1 Před Williamem

Joan se narodila 4. února 1923 v Loudonvillu. Její rodina patřila k vyšší střední třídě a Joan se odmala hádala se svými rodiči, kteří jí přišli příliš úzkoprsí. Loudonville byl bohatým předměstím Albany a Joan se přičily buržoazní hodnoty, které se jí snažili obyvatelé města i rodiče vštípit.

Do New Yorku utekla hned, jak se jí naskytla příležitost. Začala studovat žurnalistiku na Barnard College a toulat se po manhattanských barech. Přitahovali ji cizinci, ráda poznávala jejich osudy. Její názory na sex byly pro tehdejší společnost naprosto nepřijatelné, zastávala pravidlo, že „nemáš právo soudit, dokud jsi to nezkusil“. Ve škole se u profesorů zapsala jako velmi nadaná studentka, která měla neuvěřitelně rozsáhlé literární znalosti. Studenty byla velmi obdivovaná jak pro svou inteligenci, tak pro nadšení, s kterým se do života vrhala.

Krátce po příjezdu do New Yorku potkala svého prvního manžela Paula Adamse. Byl studentem práv, ale brzy musel narukovat do armády a ponechat Joan v New Yorku samotnou. Joan s ním čekala dítě, neměla bydlení a celou situaci musela rychle vyřešit. V baru West End se potkala s přítelkyní Edith Parkerovou, která ve své knize *Ty to zvládneš*, popisuje jejich společný nápad takto: „*Stejně jako já dychtila po vlastním nezávislém životě ve velkoměstě. Když jsem ji potkala, byla už vdaná za vojáka jménem Paul Adams, který se ale doma moc nezdržoval. Dostala výborný nápad, že bychom se spolu s Jackem mohli podílet na výdajích a bydlet s ní.*“¹⁰⁰ Edith s Joan si společně pronajaly byt na Západní sto patnácté ulici. Díky strategické poloze v blízkosti Kolumbijské univerzity a rozrůstajícímu se okruhu známých, získal byt brzy pověst „poutního místa“, kde byly pro každého dveře otevřené.

Joan četla každý den až šest různých novin, ráda si povídala o Platónovi a Kantovi, neustále u sebe nosila knihy Marcela Prousta a hltala všechny informace, které jí okolí poskytlo. Přátelé, kteří se kolem ní v tuto dobu shromažďovali, byli zcela jiní než její manžel. Porodit dítě odjela Joan k rodičům do Albany. Když se vrátila zpět do New Yorku, bylo jasné, že Edith a Jack si budou muset najít jiný pronájem. Joan s sebou přivezla holčičku, které dala jméno Julie. Ji i dceru chodili dál navštěvovat Lucien Carr s Allenem Ginsbergem a Edith s Jackem. Když se její manžel Paul vrátil z války, vyděsilo ho, s jakou společností se Joan stýká. Nelíbil se mu jejich přístup k drogám a nerozuměl literárním rozpravám, které se v bytě vedly. Zanedlouho požádal o rozvod a Joan i dceru Julii opustil. Joan ale nezůstala sama, měla kolem sebe nové přátele. A mezi nimi se objevil i William Burroughs.¹⁰¹

¹⁰⁰ KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010. s. 54.

¹⁰¹ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 157 – 158.

4.3.2 William

Joan s Williamem spolu byli od počátku roku 1946. Všichni přátelé obdivovali její „pohotový intelekt“ a smysl pro humor. William si všiml, že Joan rozumí jeho přednáškám, které v jejím bytě často pro ostatní pořádal. Ačkoliv byl William homosexuál a proti ženám se často ostře vymezoval, Joan ho přitahovala. Líbila se mu její nonkonformita a svobodný duch. Joan na Williamovi obdivovala knižní moudrost, pevné zásady i sexuální otevřenost.

Tento zvláštní svazek dal dohromady Allen Ginsberg s Jackem Kerouacem, kteří své přátele popostrčili, aby si sebe navzájem začali více všímat. Věděli, že William i Joan budou jen těžko hledat partnery, oba byli natolik chytrí a zvláštní, že zůstali pro většinu lidí komplikovanou záhadou. Dokázali se vzájemně podpořit, strávili mnoho hodin debatami o literatuře a nebáli se ve společnosti toho druhého uvolnit. Joan po Williamovi velmi toužila, zajímalo ji, jestli dokáže „přebít“ jeho homosexualitu. K údivu všech přátel se William s Joan vrhli do společného života.

Joan na Williamovi lákala také jeho temnější stránka. Fascinovali ji lidé, s kterými se stýkal. Narkomani, prostitutky, zločinci. Ačkoliv měla doma malou dceru, ráda se pohybovala v jejich společnosti a naslouchala jejich zážitkům. V tomto prostředí byly drogy každodenní součástí života a Joan jim také brzy propadla. Čím více benzodrinu v sobě měla, tím se cítila lépe. Allen s Jackem si brzy začali všímat, že Joan zanedbává péči o dceru i o sebe samu. William byl závislý na heroinu a jejich byt, ve kterém se povalovaly škrtidla, jehly a další pomůcky, získal skutečnou patinu „drogového doupěte“. Život Williama a Joan se stal jednou velkou halucinací. Nespali, nejedli, jen si povídali a do svého těla vpravovali další a další látky. Joan začala slyšet hrozivé hlasy, které jí nadávaly a vyhrožovaly vraždou. William si naštěstí uvědomil, že nechce o svou ženu přijít, a odvezl ji na psychiatrické oddělení Bellevue. Stala se vůbec první ženou, u které lékaři diagnostikovali akutní amfetaminovou psychózu. William si ji po deseti dnech odvezl zpět do New Yorku. Tak krátká léčba neměla pro Joan bohužel vůbec žádný smysl.

Kvůli neustálým potížím se zákonem se rodina stěhovala z místa na místo. Pěstovali společně bavlnu v Texasu, prodávali drogy v New Orleans a opíjeli se v Mexico City. Drogy si na obou rychle začaly vybírat daň: *„Z Joan se stala velká neforemná žena s těstovitým obličejem a očima, jež se dřív vsazovaly do tváří panenek, z modrých sklíček a s prázdným*

*pohledem. Bill byl vychrtlý na kost – měl tenké rty, zkažené zuby, žluté prsty a oči jako smrt.*¹⁰² Protože v Texasu byl na Williama vydán zatykač, přesunuli se do Mexika. Vztah mezi Williamem a Joan se horšil, Julie vyrůstala naprosto bez dohledu a Joan přivedla na svět druhé dítě – syna, kterého pojmenovali William. Život se stal pro Joan nesnesitelným. Musela omezit dávky benzedrinu, střízlivost zaháněla tequilou, zhoršilo se její kulhání, zčernaly jí zuby a často zapomínala, že na ni doma čekají děti. Také se rozhodla, že přestane snášet Williamovy návštěvy pánských klubů, a podala žádost o rozvod. Když ji v této době navštívil Allen Ginsberg, získal pocit, že si Joan přeje zemřít. Na ulici potkala známého Hala Chase a unaveně si mu povzdychla: „*Tohle nepřežiju.*“¹⁰³

William žádost o rozvod zcela ignoroval a jejich vztah byl někdy plný lásky, jindy zas po sobě házeli všechny předměty, které v domě našli. Všichni věděli, že Joan s Williamem jsou těžce závislí na drogách i alkoholu a že takové tempo nemohou dlouho vydržet. Nikdo ale nepředpokládal, že ke konci dojde tak brzy a takovým způsobem. V srpnu roku 1951 William svou ženu při hře na Viléma Tella nešťastnou náhodou zastřelil.

4.3.3 Joan!

Nikdo si nedokážeme představit, co prožíval William, když klečel nad ženou, kterou miloval a zabil. Pořád dokola volal její jméno a snažil se ji vzbudit. Překvapivě rychle reagovali přátelé, kteří okamžitě kontaktovali právníka, aby nešťastnou situaci vyřešil. Média se na všechny okamžitě sesypala a z tragické události vznikla naprostá senzace.

William si naštěstí dokázal zachovat chladnou hlavu a spolupracoval s právníkem. Přes všechny hádky byl William Joaninou smrtí zdrcený. Joan mu pět let stála po boku, svěřoval se jí úplně se vším a najednou tu pro něj nebyla. Williamův následující příběh již známe. Víme, že kdyby nebylo Joaniny nešťastné smrti, William by nejspíše zcela podlehl drogám. Rozhodně bychom ho neznali jako spisovatele, spíše jako tragickou postavu kolem beat generation. Byla to ale právě smrt jeho ženy, která ho vrátila na „správnou“ cestu.

¹⁰² COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 160.

¹⁰³ COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013. s. 160.

Velmi zajímavá mi přijde úvaha Allena Ginsberga uvedená v knize *Na cestě s Deanem*, že Joan si nejspíše svou smrt přála. Byla pro ni tato tragédie vysvobozením? Postarala se o lepší budoucnost svých dětí, které byly svěřeny prarodičům? Čtenáře může napadnout, zda Joan v poslední chvíli nepohnula hlavou tak, aby ji kulka trefila. Williama myšlenky na Joan provázely po zbytek života. Její tragický osud se promítá do všech jeho knih. Stejně silně zapůsobila zbytečná smrt na Allena Ginsberga, který si náhle uvědomil, jak nahodilá je lidská existence.

Joanin osud je snad tím nejsmutnějším, jaký v beat generation najdeme. Ve vyprávění ostatních sledujeme, jak se z nadané studentky žurnalistiky stala lidská troska. Joan nebyla nikdy zcela vyrovnaná, drogy tak její osobnost velmi lehce rozložily. William si to uvědomoval, sám ji několikrát odvezl do nemocnice a přemlouval k léčbě. Nikdo, kdo se se závislostí nesetkal, nedokáže pochopit, jakými stavy William s Joan procházeli. Burroughs se z nich po Joanině smrti vypisuje v knize *Feták* vydané v roce 1953. Hlasy, které Joan slýchala, ji nabádaly k sebevraždě. Pro lidský organismus a psychiku je taková závislost naprosto devastující. Možná, že by příběh Joan a Williama skončil jinak, kdyby se ke hře na Viléma Tella neodhodlali právě toho odpoledne. Jisté ale je, že smrt by k nim co nevidět přišla v každém případě.

Přesto byla Joan ženou, kterou si v sobě William navždy uchoval. Vzpomínky na ni ho inspirovaly při psaní, výčitky svědomí ho donutily podstoupit úspěšnou léčbu. Na Joan nikdo z beat generation jen tak nezapomněl. Byla inspirací i varováním. Na základě jejího příběhu vznikl i film *Krvavé tajemství* natočený v roce 2000.

5 ZÁVĚR

Edith Parkerová, Carolyn Cassadyová a Joan Vollmerová byly ženy, které stály ve středu hnutí beat generation. Dnes již můžeme s jistotou říct, že nebýt jich, neznali bychom beatníky takové, jaké je známe. Nejspíše by ani nevznikla stěžejní díla jejich tvorby. Ať už muži beat generation chtěli, nebo ne, byly to právě ženy, které jejich životy zcela ovlivňovaly.

Když jsem s psaním této práce začínala, měla jsem jen mlhavou představu o osudech těchto žen. Zнала jsem je především z tvorby jejich mužů, kde jsou často líčeny jako „nutné zlo“. Díky knihám *Ty to zvládneš* a *Na cestě s Deanem* se dnes můžeme přesvědčit, jak zavádějící tento pocit je. Edith a Carolyn věděly, co dělají, nikdy nebyly nesamostatné a nesvobodné. Naopak. Jack, Neal i William byli zcela závislí na svých manželkách, milenkách a přítelkyních. Kolem lásky a sexu se točil jejich život i umělecká tvorba. Ženy je inspirovaly, provokovaly, milovaly i nenáviděly.

Myslím si, že pokud se chceme zabývat tvorbou a autory beat generation, neměli bychom na tyto ženy zapomínat. Jejich knihy nám Kerouaca, Cassadyho, Burroughse i Ginsberga ukáží ze zcela jiné strany. Ze strany, kterou by oni sami čtenářům nikdy neodhalili. Najednou v nich nevidíme jen spisovatele, ale také manžele, otce, milence. Stávají se tak pro nás lidštějšími a zranitelnějšími. Nelze říci, že by šlo tímto jejich občasně jednání ospravedlnit. Jen je nám nabízen jiný obraz než ten, který nám zprostředkují mužští autoři beatnických životopisů.

V knihách beatníků je hlavní hrdina takový, jakým autor chtěl být. Nedožvíme se ale, jestli jím skutečně byl. Díky dílu Carolyn a Edith zjišťujeme, že fikce literárního světa a realita se často velmi rozcházejí. Jack, Neal i William chtěli být vnímáni jako silní a neporazitelní muži, v soukromí taková ale být nedovedli. Silnější byly často právě ženy, které stály vedle nich. Nikdy nebyly tolik vidět, nemluvalo se o nich. Přesto to byly právě ony, kdo se staly „hnací silou“ beat generation. Dávaly mužům lásku, kterou potřebovali, aniž by požadovaly cokoli nazpět. Na závěr bych si ráda vypůjčila slova Allena Ginsberga: „*Není spočinutí bez lásky, není spánku beze snů o lásce - ať jsi šílený nebo zkrhlý, posedlý anděly nebo stroji, konečně přání je láska.*“

6 RESUMÉ

This diploma thesis named *Muses of the beat generation authors* is focused on prominent figures of the literary movement beat generation – Jack Kerouac, Neal Cassady and William Burroughs. The goal of this thesis is to provide a different optics than it is generally expected. Authors are introduced from the perspective of women with whom they lived. These women influenced them, helped them create, they were their muses. Are the opinions of literary historians different from the opinions of these women? Did they perceive them differently than the beat authors perceived themselves? These women have begun to create as well, thanks to their men. That is why we can read books like *You'll Be Okay* from Edith Kerouac or *On the Road* from Carolyn Cassady. This thesis does not only introduce the well-known authors but also the women, who have never become famous, yet they stood in the center of the beat generation.

ZDROJE

- CASSADYOVÁ, Carolyn. *Na cestě s Deanem*. Olomouc: Votobia, 1994.
- COLLINS, Ron. *Mánie*. Praha: Metafora, 2013.
- JOHNSON, Paul. *Dějiny amerického národa*. Praha: Academia, 2000.
- KEROUAC, Jack. *Na cestě*. Praha: Argo, 2005.
- KEROUAC, Jack. *Vize Codyho*. Praha: Argo: 2011.
- KEROUACOVÁ – PARKEROVÁ, Edie. *Ty to zvládneš*. Praha: Volvox Globator, 2010.
- LITERA, Bohuslav. *Studená válka*. Praha: HH, 1993.
- MILES, Barry. *Neviditelný muž William Burroughs*. Olomouc: Votobia, 1996.
- TOINETOVÁ, Marie. *Hon na čarodějnice: McCarthyismus 1947-1957*, Praha: Themis, 1999.
- TURNER, Steve. *Hipster s andělskou hlavou*. Brno: Jota, 2006.
- TYTELL, John. *Nazí andělé*. Olomouc: Votobia, 1996.